

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

I Z V J E Š Ć E
MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA

Zagreb, ožujak 2010.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Djelokrug, vizija, misija i strateški ciljevi policije	1
1.2. Pojave i događaji koji utječu na sigurnost	4
1.3. Posljedice ugrožavanja sigurnosti	4
2. KRIMINALITET	5
2.1. Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. 6	
2.1.1. Gospodarski kriminalitet	7
2.1.2. Organizirani kriminalitet	11
2.1.3. Kriminalitet droga.....	18
2.2. Opći kriminalitet	23
2.3. Kriminalitet iz glava XI., XII., XIII., XXIV. i XXVI. KZ-a RH	26
2.4. Ratni zločini.....	27
2.5. Maloljetnička delinkvencija	29
2.5.1. Kriminalitet djece i maloljetnika.....	29
2.5.2. Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika	29
2.5.3. Zaštita od nasilja u obitelji	30
2.5.4. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece.....	31
3. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA	32
4. JAVNI RED	40
4.1. Interventna policija	47
4.2. Uprava za posebne poslove sigurnosti	48
4.3. Specijalna policija.....	49
4.4. Operativno - komunikacijski centar policije	50
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI	52
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	63
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA	64
8. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	65
9. UPORABA SREDSTAVA PRISILE	66

PRILOZI

Prilog 1: Pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada za 2008. i 2009. (1. – 71. str.)

Prilog 2: Pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada policije 2000. - 2009. (1. – 22. str.)

Prilog 3: Pregled temeljnih pokazatelja radnih kapaciteta policije u 2009. godini (1. – 15. str.)

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
MINISTAR**

Broj: 511-01-10-538/2-10
Zagreb, 12. ožujka 2010.

HRVATSKI SABOR

Na temelju **čl. 7. Zakona o policiji** (Narodne novine br. 129/2000. i 41/2008.)
podnosim:

**I Z V J E Š Ć E
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA**

1. UVOD

1.1. Djelokrug, vizija, misija i strateški ciljevi policije

Policija je javna upravna služba u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova sa svrhom zaštite života, osobne sigurnosti i imovine kao i temeljnom zadaćom da skrbi o sigurnosti građana, demokratskih institucija i jačanju ukupnog sustava nacionalne sigurnosti.

Poslovi policije su: sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje kaznenih djela i prekršaja; pronalaženje počinitelja kaznenih djela i prekršaja te osiguranje njihove dostupnosti nadležnim tijelima; pronalaženje nezakonito stečene imovine; održavanje javnog reda i mira; osiguranje i nadzor javnih okupljanja; osiguranje i nadzor državne granice; zaštita zračnog prometa; poslovi na moru i unutarnjim plovnim putovima; nadzor kretanja i boravka stranaca i njihov prihvata; osiguranje i nadzor cestovnog prometa; osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora; protueksplozijska zaštita te poslovi specijalne policije.

Da bi policija ispunila svoje zadaće i ostvarila svoju svrhu u 2009. godini, kao glavni cilj određeno je da se stanje javne sigurnosti reda i mira održi na najvišoj mogućoj razini. U tom smislu definirani su posebni ciljevi i to: otkrivanje i suzbijanje kriminaliteta s posebnim naglaskom na korupciju i organizirani kriminal, zlouporabu opojnih droga, maloljetnički kriminalitet, obiteljsko nasilje i nasilje nad manjinskim i ranjivim skupinama; jačanje prevencije kaznenih djela i prekršaja; suradnja i koordinacija policije i pravosuđa, a posebno na „uskočkoj vertikali“ (PNUSKOK-USKOK – „uskočki sudovi“); povećanje sigurnosti prometa na cestama; jačanje sigurnosti državne granice; osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora.

Osim ovog glavnog cilja u 2009. godini, sljedeći cilj, na ostvarenju kojeg se intenzivno radilo, bio je jačanje međunarodne policijske suradnje i priprema policijske organizacije za potpunu integraciju u sigurnosni sustav Europske unije. U sklopu ovog cilja postavljeni su sljedeći posebni ciljevi: uskladiti normativni sustav s pravnom stečevinom i standardima Europske unije; osigurati transfer metodologija i tehnologija iz najbolje prakse država članica EU iz područja unutarnjih poslova; osposobiti pojedince i timove za komunikaciju i suradnju sa svim policijama Europske unije i kvalitetno sudjelovanje u radnim skupinama tijela EU; izraditi razvojne projekte koji će moći konkurirati za financiranje iz europskih fondova; uključiti se u mreže informacijskih sustava Europske unije i osposobiti se za brzu razmjenu podataka; uspješno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama; razviti snažnu regionalnu suradnju.

Na razvojnom planu policija je svoju aktivnost usmjeravala prema sljedećim ciljevima: razvijanje partnerskog odnosa s građanima i cjelokupnom društvenom zajednicom; razvijanje uspješne komunikacije s javnošću; razvoj policijskog menadžmenta; izgradnja sustava upravljanja ljudskim potencijalima prema standardima EU; reforma sustava obrazovanja policijskih službenika; jačanje znanstveno-istraživačkog rada na području policijskih znanosti; modernizacija i razvoj informacijskog i komunikacijskog sustava; zaštita osobnih i operativnih podataka i informacija; integriranje i automatiziranje informacijsko-dokumentacijskog sustava; razvoj instituta odgovornosti za rezultate rada, zakonitost postupanja i integritet policijskog službenika.

Svi naponi na razvojnom planu dio su višegodišnjih procesa koji za ciljeve imaju viši stupanj profesionalnosti policijskih službenika, tehnološku modernizaciju policije, racionalno korištenje svih raspoloživih resursa policije, razvijanje demokratske organizacijske kulture, transformaciju policije od državnog represivnog aparata u javni servis svih građana i sve komponente policijskog sustava integrirati u koherentnu i usklađenu cjelinu.

Višegodišnjim praćenjem javne sigurnosti došlo se do saznanja da se uspješnost rada policije najvjerodostojnije može izraziti osjećajem sigurnosti građana i stupnjem povjerenja građana u policiju. Građani svoj osjećaj sigurnosti imaju na temelju slike stanje sigurnosti koju prezentiraju mediji (60 posto), osobnog iskustva u kontaktima s policijom (30 posto) i podataka koje policija objavljuje o stanju sigurnosti (10 posto). Stupanj povjerenja građana u policiju kreće se u rasponu između očekivanja i mogućnosti. Naime, građani uvijek očekuju znatno bolju uslugu nego što je policija može objektivno pružiti, a policija ponekad pruža slabiju usluga nego što je može stvarno dati, pa su trajna nastojanja policije da smanji taj jâz između očekivanja i mogućnosti.

Polovina svih tragičnih i štetnih posljedica na području javne sigurnosti odnosi se na kriminalitet, trećina otpada na prometne nesreće, a desetina na požare i tehnološke havarije. Ostatak prouzroče nesretni slučajevi.

Ukupan broj nastradalih osoba u 2009. godini najmanji je u posljednjih osam godina. Broj ubojstava i broj još nerazriješenih ubojstava iz jedne godine najmanji je u posljednje 33 godine, dok je broj smrtno stradalih osoba u prometu najmanji u posljednje 44 godine. Ukupna materijalna šteta od svih oblika ugrožavanja javne sigurnosti bila je manja za 22 posto od desetogodišnjeg prosjeka, ali je 16.4 posto viša nego u 2008. godini, što je prije svega posljedica istraživanja težih kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminala otkrivenih tijekom 2009. godine, a kod kojih je utvrđena veća materijalna šteta.

S aspekta posljedica pojava i događaja koji su ugrožavali sigurnost, ukupno stanje javne sigurnosti u Hrvatskoj tijekom 2009. godine imalo je izrazito pozitivan trend. Održati i pojačati taj trend u 2010. godini bit će veliki izazov za policiju.

Podaci i informacije koje slijede daju sliku stanja javne sigurnosti u Republici Hrvatskoj u 2009. godini u usporedbi s prethodnom godinom a rezultat su sustavnog prikupljanja i obrade u bazama podataka informacijskog sustava Ministarstva unutarnjih poslova.

1.2. Pojave i događaji koji utječu na sigurnost

U 2009. godini kod svih pojava i događaja koji utječu na sigurnost zabilježen je pad i to kaznena djela 2,3 posto, prometne nesreće 5,8 posto, prekršaji u prometu 8,6 posto, prekršaji protiv javnog reda i mira 2,5 posto, ostali prekršaji 0,2 posto, nezakoniti prelasci 14,0 posto, požari i eksplozije 5,8 posto, nesretni slučajevi 4,9 posto, samoubojstva i pokušaji 3,5 posto, dok je jedino zabilježen porast od 11,6 posto kod prekršaja na granici.

Vrste pojava i događaja	2008.	2009.	+ - %
Kaznena djela - po službenoj dužnosti	74.571	73.497	-1,4
Kaznena djela - po privatnoj tužbi i izost. prijedl.	36.388	34.867	-4,2
Prometne nesreće	53.482	50.375	-5,8
Prekršaji u prometu	855.228	781.851	-8,6
Prekršaji protiv javnog reda i mira	28.809	28.075	-2,5
Ostali prekršaji	65.597	65.459	-0,2
Nezakoniti prelasci	2.119	1.823	-14,0
Prekršaji na granici	5.093	5.686	+11,6
Požari i eksplozije	8.023	7.561	-5,8
Nesretni slučajevi	3.500	3.327	-4,9
Samoubojstva i pokušaji	1.465	1.414	-3,5

1.3. Posljedice ugrožavanja sigurnosti

Od posljedica nesigurnosti u 2009. godini smrtno je stradalo 1.839 osoba, 5.896 ih je teže ozlijeđeno, a lakše ozlijeđe zabilježeno je 20.927, dok ukupna materijalna šteta zabilježena u informacijskom sustavu MUP-a iznosi 3.723.401.776 kuna.

Vrsta pojava i događaja	Smrtno stradali		Teško ozlijeđeni		Lakše ozlijeđeni		Mat. šteta u kunama	
	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.
Kriminalitet	143	268	1.188	1.292	2.239	2.159	1.672.709.229	2.496.488.056
Promet	662	544	4.013	3.886	18.304	17.911	1.069.640.000	1.007.500.000
Požari i eksplozije	39	30	35	33	80	78	455.920.273	219.413.720
Nesretni slučajevi	243	198	682	581	685	549		
Predoziranje drogom	33	50						
Samoubojstva	766	749	118	104	220	230		
UKUPNO	1.886	1.839	6.036	5.896	21.528	20.927	3.198.269.502	3.723.401.776

2. KRIMINALITET

Kriminalitet je najopasnija sigurnosna pojava i njegovo sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje temeljna je zadaća policije jer posljedice ugrožavanja sigurnosti kriminalitetom u Hrvatskoj čine prosječno polovicu štetnih posljedica na području javne sigurnosti.

U Republici Hrvatskoj policija godišnje otkrije i zabilježi prosječno 105 tisuća svih vrsta kaznenih djela. Analitičari i kriminolozi procjenjuju kako je to tek manji dio ukupnog kriminaliteta jer se veći dio, iz dijela organiziranog i gospodarskog kriminaliteta, korupcije te na područjima kriminaliteta droga i obiteljskog nasilja, skriva u *tamnoj brojci* kriminaliteta koji se može otkriti samo proaktivnim djelovanjem policije.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, policija je veću pozornost posvetila onim najtežima. Samo oko jedan posto svih kaznenih djela pobuđuje zanimanje najšire javnosti koja od policije očekuje odlučno i uspješno djelovanje. Sprječavajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija jača svoju profesionalnu vjerodostojnost.

U 2009. godini zabilježeno je 108 364 kaznenih djela od kojih se za njih 73 497 postupak pokrenuo po službenoj dužnosti, za 13 782 kaznena djela postupak se nije pokrenuo zbog izostanka prijedloga, a za 21 085 kaznenih djela postupak se pokreće privatnom tužbom oštećenog.

Ako stopu kriminaliteta računamo sa svim zabilježenim kaznenim djelima, tada ona iznosi 2442 kaznena djela na 100 tisuća stanovnika, a stopa kriminaliteta kaznenih djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti iznosi 1656 kaznenih djela na 100 tisuća stanovnika.

Od 73 497 kaznenih djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, razriješenih je 48 234 ili 49.9 posto. U 2009. godini pronađeni su počinitelji 1708 kaznenih djela prijavljenih ranijih godina pa koeficijent razriješenosti iznosi 68.0 posto.

U odnosu na 2008. godinu svih prijavljenih kaznenih djela manje je za 2.3 posto, a kaznenih djela za koja se postupak pokrenuo po službenoj dužnosti manje je za 1.4 posto.

Strukturu kriminaliteta za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti čine:

- opći kriminalitet - 56 779 kaznenih djela ili 77.3 posto;
- kriminalitet droga - 7063 kaznena djela ili 9.6 posto;
- gospodarski kriminalitet - 6583 kaznena djela ili 9.0 posto;
- organizirani kriminalitet - 753 kaznena djela ili 1.0 posto;
- terorizam i ekstremno nasilje -115 ili 0.2 posto;
- ratni zločini - 18 kaznenih djela ili 0.02 posto;
- kriminalitet u prometu – 2186 ili 3.0 posto od ukupno prijavljenih kaznenih djela

2.1. Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

U rujnu 2009. godine u sklopu Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ustrojena su četiri regionalna operativna odjela (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek). Odjeli se bave predmetima nacionalnog, složenog ili organiziranog kriminaliteta, a posebice kriminalističkim istraživanjima:

- koja se provode na prostoru dviju ili više policijskih uprava (razina regionalnog složenog ili organiziranog kriminaliteta);
- u kojima je potrebna međunarodna policijska suradnja;
- istaknutih nositelja najtežih oblika kriminaliteta;
- najsloženijih oblika kaznenih djela organiziranog kriminaliteta.

MATRA long projekt „Reorganizacija kriminalističke policije - faza 2“

Ministarstvo unutarnjih poslova započelo je reorganizaciju kriminalističke policije i implementaciju koncepta postupanja policije usmjerenog kriminalističko-obavještajnim informacijama (*ILP model*). S nizozemskim partnerima nastavljena je suradnja provedbom MATRA-long projekta „Reorganizacija kriminalističke policije – faza 2“. Projekt, čija je vrijednost 300 tisuća eura, započeo je 2008. godine, a planirani završetak je kraj 2010. godine.

Za potrebe provedbe izrađen je *Opći projektni plan* koji opisuje nacrt projekta i inicijalni implementacijski plan kroz partnerstvo u projektu između nizozemskog partnera, *Odjela za međunarodno policijsko informiranje – IPOL-a* i *Regionalne policijske službe – Utrecht*, i hrvatskog partnera, Ministarstva unutarnjih poslova.

Krajnji korisnik projekta je Ravnateljstvo policije – Uprava kriminalističke policije i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (*USKOK*).

Projekt je zamišljen kao pomoć relevantnim hrvatskim tijelima u reorganizaciji kriminalističke policije, što uključuje i jačanje Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Realizacija projekta obuhvaća niz aktivnosti koje su usmjerene ka edukaciji o modernom postupanju policije kroz podizanje svijesti o proaktivnom djelovanju policije i potpunijoj implementaciji koncepta postupanja usmjeravanog kriminalističko – obavještajnim informacijama (ILP modelu postupanja). Nizozemski stručnjaci će pomoći kod izrade metodologija i standardiziranih oruđa potrebnih za izvođenje istraga koje su usmjeravane kriminalističko – obavještajnim podacima.

2.1.1. Gospodarski kriminalitet

Tijekom 2009. godine prijavljena su 6583 gospodarska kaznena djela, što je za 1.6 posto manje nego u 2008. godini, ali je počinjena materijalna šteta za 81.7 posto veća (1 983 748 829 kuna), što ukazuje da su istraživana i obrađena složena kaznena djela koja za posljedicu imaju golemu materijalnu štetu.

U obradama kaznenih djela iz gospodarskog kriminaliteta policija je bila usredotočena na suzbijanje korupcije, financijske istrage i pranje novca, kompjuterski kriminalitet i intelektualno vlasništvo, suzbijanje *sive ekonomije*, primjenu Zakona o odgovornosti pravnih osoba te na međunarodne aktivnosti i obveze.

Suzbijanje korupcije

Protukorupcijsko djelovanje u Republici Hrvatskoj temelji se na:

- nacionalnoj pravnoj regulativi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o USKOK-u i dr.);
- međunarodnim pravnim instrumentima koje je Republika Hrvatska usvojila (Kaznenopravna i Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije i dr.);
- Nacionalnom programu suzbijanja korupcije 2006 - 2008. Obveze MUP-a iz Programa se kontinuirano provode, a primarno se odnose na jačanje kadrovskog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije, sustavnu provedbu stručnog

osposobljavanja policijskih službenika za poslove otkrivanja korupcijskih kaznenih djela i njihovih počinitelja, sudjelovanje u europskim i regionalnim institucijama te suradnju s Europolom, Interpolom, policijama susjednih i drugih europskih država.

Hrvatski sabor je u lipnju 2008. donio Strategiju suzbijanja korupcije, a hrvatska je Vlada usvojila i pripadajući Akcijski plan koji sadrži konkretne mjere s utvrđenim rokovima ispunjenja, institucijama nadležnim za njihovu provedbu i financijskim sredstvima osiguranim u državnom proračunu.

Kao tijelo zaduženo za kazneni progon Ministarstvo unutarnjih poslova sudjeluje u provedbi istraga kaznenih djela počinjenih na štetu financijskih interesa Europske unije kao tijelo sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara - *AFCOS sustav*. AFCOS jest sustav putem kojeg se provodi uskladba zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije i ostvaruje neposredna suradnja s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF).

Uspješnost suzbijanja korupcijskih kaznenih djela uvelike ovisi o pristanku prijavitelja (*oštećene osobe*) da sudjeluje u postupku prikupljanja dokaza o počinjenju kaznenog djela. Riječ je o pojavi koja se zbiva bez svjedoka i bez klasične žrtve te nerijetko s naknadnim prijavljivanjem, što bitno otežava dokazivanje kaznenog djela. Bez upotrebe posebnih izvida kaznenih djela iz članka 180. Zakona o kaznenom postupku (*posebni izvidi kaznenih djela privremenim ograničenjem ustavnih prava i sloboda*) veoma je teško, a nerijetko i nemoguće, otkrivanje i dokazivanje korupcijskih kaznenih djela te procesuiranje njihovih počinitelja.

Prijavljeno je 339 korupcijskih kaznenih djela, što je za 14.8 posto manje nego prethodne godine. Korupcijska kaznena djela čine 5.1 posto gospodarskog kriminaliteta.

Financijske istrage i pranje novca

Policijski izvidi za kazneno djelo iz članka 279 KZ-a - *Pranje novca*, zahtjevni su i specifični (financijske istrage i otkrivanje pranja novca), a radi se o aktivnostima koje moraju biti integrirane u redovite kriminalističke istrage vezane za kaznena djela koja generiraju protuzakonite prihode. Kaznenim djelima iz ove domene svojstveno je da iz njih najčešće proizlaze predikatna kaznena djela za kazneno djelo *pranja*

novca. Oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi najznačajnije je sredstvo u borbi protiv svih oblika složenog i organiziranog kriminaliteta.

U 2009. godini policija je prijavila devet, a u 2008. godini 14 slučaja *pranja novca*.

Kompjuterski kriminalitet i intelektualno vlasništvo

Ovu skupinu kaznenih djela čine: djela iz čl. 197.a - *Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži*, iz čl. 223. - *Povreda tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka*, čl. 223.a - *Računalno krivotvorenje*, čl. 224.a - *Računalna prijevarena*, čl. 229 - *Povreda prava autora ili umjetnika izvođača*, čl. 230 - *Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača.*, čl. 231 - *Povreda prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama.*; čl. 232 - *Povreda prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma* i čl. 285 - *Povreda prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke*. Štete koje nastaju kao rezultat ovih aktivnosti, osobito u odnosu na kaznena djela povrede prava intelektualnog vlasništva i autorskih prava, su znatne. Počinitelji ovih kaznenih djela služe se računalima kao sredstvom za sigurnu i anonimnu komunikaciju, pohranu podataka o kriminalnim aktivnostima, plasman nezakonitih proizvoda i usluga ili su računala alat za počinjenje drugih kaznenih djela (krivotvorenja, prijevare i drugo).

Uspjeh policijskog postupanja u smislu pronalaska i osiguranja dokaza u digitalnom obliku na računalima, računalnim medijima ili na internetu zahtijeva uporabu odgovarajuće računalne opreme za forenzičke namjene. Kadrovski i institucionalni okvir za borbu protiv ovog oblika kriminaliteta jača se sustavnom provedbom stručnog osposobljavanja policijskih službenika te zaustavljanjem fluktuacije stručnih djelatnika. Unatoč tomu, još uvijek je nedostatan broj osposobljenih policijskih službenika za kompjuterski kriminalitet, osobito ako se uzme u obzir njegov očekivani rastući trend u skladu s tehnološkim društvenim napretkom i dostupnosti računalne tehnike široj populaciji građana i pravnih osoba.

Da bi se postigla viša razina uspješnosti u rješavanju ovih oblika nezakonitog djelovanja pokrenut je projekt kojemu je svrha izrada i potpisivanje Sporazuma o suradnji na prevenciji i rješavanju računalnih incidenata i drugih oblika računalnog kriminaliteta između Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatske akademske

istraživačke mreže – CARNeta. Ovih kaznenih djela prijavljeno je 813 ili 41.2 posto manje nego prethodne godine.

Suzbijanje *sive ekonomije*

Postupanje MUP-a u suzbijanju *sive ekonomije* provodi se sukladno Planu suzbijanja *sive ekonomije* u suradnji s drugim državnim tijelima i inspekcijama Republike Hrvatske, koji je donesen u skladu sa strateškom orijentacijom Vlade RH u području suzbijanja *sive ekonomije* i s tim u vezi usvojenog Plana kratkoročnih mjera Ministarstva gospodarstava, rada i poduzetništva za 2004. i 2005. godinu. Odlukom Vlade utemeljeno je Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje *sive ekonomije* u koje su kao članovi povjerenstva imenovani policijski službenici za suzbijanje gospodarskog kriminaliteta.

Najčešći pojavnici oblici *sive ekonomije* su: prodaja robe na crno (prodaja robe bez prateće dokumentacije); nezakonito zapošljavanje (rad na crno); fiktivna dokumentacija o izvozu, uvozu, provožu robe; krijumčarenje (tzv. visokotarifnih ili trošarinskih roba - nafta, cigarete, voće i povrće, meso, živa stoka i dr.); protupravna eksploatacija rudnog blaga; nezakonito obavljanje djelatnosti bez upisa u trgovački ili obrtni registar; neupisivanje poslovnih aktivnosti u poslovnim knjigama; neizdavanje računa za obavljenу uslugu; neprijavljivanje iznajmljivanja kuća, apartmana, stanova, poslovnih prostora te drugi oblici izbjegavanja plaćanja javnih davanja (poreza, carine, doprinosa).

Plan suzbijanja *sive ekonomije* provodi se tako što policijske uprave, sukladno prosudbi ugroženosti *sivom ekonomijom*, na svom području neposredno surađuju i usklađuju postupanje s područnim uredima Carinske i Porezne uprave, službama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (veterinarskom i poljoprivrednom inspekcijom, vodopravnom inspekcijom), inspekcijama Državnog inspektorata te ovisno o potrebi i s drugim službama.

Prijavljeno je 836 kaznenih djela iz ove domene, što je za 29.4 posto više nego prethodne godine.

2.1.2. Organizirani kriminalitet

Sukladno važećem ustroju i organizaciji poslova na ovoj liniji rada te usvojenim strateškim odrednicama posebna je pozornost usmjerena na suzbijanje pojava oblika kaznenih djela organiziranog kriminaliteta pripremanih, planiranih ili počinjenih u sastavu skupine ili zločinačke organizacije, kao i ostalih pojava oblika kriminaliteta s prisutnom tzv. *tamnom brojkom*. Aktivnosti ovog odjela usmjerene su na suzbijanje kaznenih djela vezanih uz krijumčarenje osoba i trgovanje ljudima, ilegalnu proizvodnju, krijumčarenje i nedopušteno držanje većih količina oružja, krijumčarenje duhanskih proizvoda, krivotvorenje novca, vrijednosnih papira i znakova za vrijednost te kaznenih djela vezanih uz otuđenje i krijumčarenje motornih vozila.

Prijavljena su 753 kaznena djela iz djelokruga rada Odjela organiziranog kriminaliteta, što je za 29.0 posto manje u odnosu na tu vrstu kriminaliteta u 2008. godini. Organizirani kriminalitet čini 1.0 posto ukupnog kriminaliteta.

Smanjenje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela iz nadležnosti Odjela organiziranog kriminaliteta, između ostalog, posljedica je više uspješnih zajedničkih međunarodnih istraga provedenih tijekom 2007./2008. godine, koje su rezultirale provedbom i dovršetkom većeg broja značajnijih i složenijih kriminalističkih obrada usmjerenih na otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela pripremanih, planiranih ili počinjenih u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, kao i kaznenim procesuiranjem većeg broja nositelja i članova organiziranih kriminalnih skupina koje se bave različitim pojavnim oblicima transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, što je u konačnici rezultiralo presijecanjem važnih krijumčarskih kanala, tzv. *balkanske rute* koja vodi preko područja RH, te njihovim usmjeravanjem prema susjednim državama, novoprimitim članicama Europske unije.

Otkriveno je i prijavljeno 136 kaznenih djela *protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice* za koja je prijavljeno 126 osoba (1546 osoba uhvaćeno je u ilegalnom prijelazu državne granice). Pad broja ove vrste kaznenih djela za 36.4 posto posljedica je češćeg korištenja krijumčarskih kanala na istoku, preko Srbije, Rumunjske, Bugarske i Mađarske i dalje u zemlje Europske unije, što u financijskom smislu smanjuje troškove putovanja, a organizatorima omogućuje ostvarivanje veće dobiti. Osim toga, ulaskom Rumunjske i Bugarske u Europsku uniju znatno se manje koriste već uhodani krijumčarski kanali koji prolaze preko

Hrvatske. Uočeno je kako krijumčari izbjegavaju angažman kriminalnih skupina s hrvatskog područja, koja im služi samo kao tranzitna zona, preko koje se krijumčarenje odvija u što kraćem roku angažiranjem stranih državljana u svojstvu vozača koji su obuhvaćeni istragama u matičnim zemljama.

Otkriveno je i prijavljeno pet kaznenih djela *trgovanja ljudima i ropstvo* za što je prijavljeno devet osoba, a identificirano osam žrtava trgovanja ljudima kojima je u skladu s Nacionalnim programom za suzbijanje trgovanja ljudima pružena pomoć i zaštita.

Otkriveno je i prijavljeno 40 kaznenih djela *podvođenja* za što je prijavljeno 40 osoba te šest kaznenih djela *međunarodne prostitucije* za što je prijavljeno šest osoba (tijekom 2008. godine otkriveno i prijavljeno 38 kaznenih djela *podvođenja* za što su prijavljene 53 osobe te četiri kaznena djela *međunarodne prostitucije* za što je prijavljeno osam osoba).

Otkriveno je i prijavljeno 136 kaznenih djela *krivtvorenje novca* za koja su prijavljene 64 osobe te tri kaznena djela *krivtvorenje vrijednosnih papira* za što su prijavljene dvije osobe (u 2008. godini otkriveno je i prijavljeno 296 kaznenih djela *krivtvorenje novca* za što je prijavljeno 94 osoba, a šest kaznenih djela *krivtvorenje znakova za vrijednost* za što su prijavljene četiri osobe).

Prijavljeno je 1828 krađa, teških krađa i oduzimanja motornih vozila, što je manje za 5.1 posto u odnosu na 2008. godinu. Od ukupnog broja navedenih kaznenih djela, 1677 kaznenih djela ili 91.7 posto je dovršeno. U dovršenim kaznenim djelima bilo je 369 teških krađa. Teških krađa manje je za 13.8 posto. Koeficijent njihove razriješenosti je 14.1 posto. Od 1677 otuđenih vozila, 906 ili 54.0 posto vozila je pronađeno i vraćeno vlasniku.

Najčešće se krađu osobna i terenska vozila (47.9 posto), motocikli i mopedi (45.1 posto), teretna vozila (2.5 posto) te kombi i dostavna vozila (2.4 posto). Hrvatske registarske pločice imalo je 90.0 posto ukradenih vozila, 5.9 posto ih je registrirano u inozemstvu, a 4.1 posto ih nije bilo registrirano ili su imala uvozne carinske pločice, i sl.

Zbog sumnje da su predmet krijumčarenja, privremeno su oduzeta 143 motorna vozila, a nadležnim Carinarnicama podnesene su 72 prijave za pokretanje prekršajnog postupka.

Procjenjuje se kako će ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju zbog povećanja mogućnosti da se više zaradi krijumčarenje visokotarifnih roba rasti. Kako

će ulaskom u Europsku uniju Republika Hrvatska biti u obvezi, sukladno postojećim smjernicama europske zajednice, povećati trošarine na cigarete, kako bi se njihova visina uskladila s iznosom trošarina u EU. Stoga se predviđa kako će se cijene cigareta u Hrvatskoj povećati, čime će i dobit ostvarena njihovom ilegalnom trgovinom biti veća.

Zabilježena su 152 kaznena djela *iznude* za što je prijavljena 131 osoba te 114 kaznenih djela *protupravne naplate* za što su prijavljene 104 osobe. Tijekom 2008. godine otkriveno je i prijavljeno 171 kazneno djelo *iznude* za što je prijavljeno 113 osoba te 101 kazneno djelo *protupravne naplate* za što je prijavljeno 98 osoba.

Otkrivena su i prijavljena 102 kaznena djela iz čl. 335. st.2. - *Nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari u većim količinama* za što su prijavljene 62 osobe, dok je tijekom 2008. godine otkriveno i prijavljeno 120 kaznenih djela za što je prijavljeno 70 osoba.

Otkriveno je i prijavljeno 30 kaznenih djela *udruživanja za počinjenje kaznenih djela*, što je za 87.5 posto više nego prošle godine. Kako je povećan broj kaznenih djela udruživanja radi činjenja kaznenog djela znači da je povećan i broj djela koje su te skupine počinile a obrađena su u drugom područjima (opći kriminalitet, gospodarski i zlouporaba opojnih droga).

NAJZNAČAJNIJE KRIMINALISTIČKE OBRADU U 2009. GODINI

OA „TARA“ - dana 1. travnja 2009. godine u suradnji i koordinaciji s USKOKOM te nadležnim policijskim i pravosudnim tijelima Republike Slovenije i Austrije provedena je kriminalistička istraga kojom su otkrivene i prijavljene 52 osobe poradi postojanja osnovane sumnje da su počinile 52 kaznena djela iz čl. 177 KZ-a. - *Protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice*. Akcijom je presječen krijumčarski lanac i spriječena daljnja kriminalna aktivnost kriminalne skupine koja je od 6. studenog 2008. godine do 1. travnja 2009. godine preko državne granice protuzakonito prebacila najmanje 192 ilegalna migranta, turskih i albanskih državljana, pribavivši protupravnu imovinsku korist od najmanje 1 071 630 kuna.

OA „TARA II.“ - dana 15. srpnja 2009. godine u koordinaciji policijâ Austrije, BiH, Slovenije i Srbije provedena je kriminalistička istraga više državljana spomenutih zemalja koji su preko hrvatskog teritorija organizirali krijumčarenje

osoba. Kriminalističkom istragom obuhvaćeno je 12 bosanskohercegovačkih državljana i 24 državljana Srbije za koje su prikupljene obavijesti o postojanju osnovane sumnje da su počinitelji spomenutih kaznenih djela. Utvrđeno je da je navedena organizirana kriminalna skupina od 6. studenog 2008. do 15. srpnja 2009. godine protuzakonito preko državne granice prebacila najmanje 60 ilegalnih migranata, albanskih i turskih državljana za što je pribavljena protupravna imovinska korist od najmanje milijun kuna. Prema počiniteljima iz navedenih zemalja, koji su djelovali na teritoriju RH, hrvatski policijski službenici postupali su temeljem čl.177. ZKP-a.

OA „MOST“ - provedena je i okončana na području PU istarske u koordinaciji s PNUSKOK-om te USKOK-om Rijeka. Nakon dvomjesečne istrage na bujanskom je području uhićeno i procesuirano pet osoba za koje je postojala osnovana sumnja da su počinili više kaznenih djela podvođenja i međunarodne prostitucije. Organizatori navedenog lanca prostitucije privedeni su u Istražni centar Županijskog suda u Rijeci.

OA „DOMENICO“ - provedena je i okončana na području PU zagrebačke u koordinaciji s PNUSKOK-om te ODO Zagreb. Nakon jednomjesečne istrage uhićeno je i procesuirano jedanaest osoba za koje je postojala osnovana sumnja da su počinile više kaznenih djela podvođenja i međunarodne prostitucije. Organizatori navedenog lanca prostitucije inkriminiranim radnjama zaradili su više od milijun osamsto tisuća kuna. Uhićene osobe su privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu.

U studenom 2009. godine PU zadarska u koordinaciji s Upravom kriminalističke policije provela je kriminalističku istragu koja je obuhvatila više osoba zbog sumnje da su počinile više kaznenih djela iz čl.224 KZ-a - *Prijevара*, čl.293 KZ-a, - *Prijevара u gospodarskom poslovanju* te čl.312 KZ-a - *Krivotvorenje službene isprave*. Osumnjičene osobe sklapale su ugovore o *leasing* najmu vozila koja su zatim protupravno prodavali ili davali na korištenje trećim osobama, prikrivajući činjenice o stvarnom vlasništvu vozila za koja su u cijelosti ili djelomice prestali podmirivati dospelje obveze pri čemu se nastala šteta cijeni na oko 15 milijuna kuna.

OA „IPSILON“ - tijekom svibnja 2009. godine policijski službenici PU istarske u suradnji s PNUKOK-om i nekoliko drugih policijskih uprava proveli su kriminalističku istragu koja je obuhvatila devet osoba zbog osnovane sumnje u počinjenje više kaznenih djela (*zlouporaba položaja i ovlasti te udruživanje za počinjenje kaznenog djela*).

Na temelju USKOK-ova istražnog zahtjeva na riječkom Županijskom sudu pokrenuta je istraga protiv jednog građevinskog poduzetnika i osmero osoba zbog osnovane sumnje da su počinili više kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti, protuzakonita posredovanja te primanja i davanja mita.

Nakon provedene kriminalističke istrage, USKOK je 9. listopada 2009. godine pred Županijskim sudom u Rijeci podigao optužnicu protiv devetero hrvatskih državljana zbog počinjenja više kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti, poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti, protuzakonita posredovanja te primanja i davanja mita.

OA „LIM“ - provedena je na području PU istarske u suradnji s PU krapinsko-zagorskom i u koordinaciji s USKOK-om protiv četiri osobe zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenih djela (*izbjegavanje carinskog nadzora i udruživanje za počinjenje kaznenih djela*).

Nakon provedene kriminalističke istrage USKOK u Rijeci je 25. lipnja 2009. godine podnio istražni zahtjev Županijskom sudu u Rijeci protiv četvero hrvatskih državljana i jednog slovenskog državljanina koji su zbog osnovane sumnje da su počinili kaznena djela udruživanja za počinjenje kaznenih djela, izbjegavanja carinskog nadzora i davanje mita privedeni istražnom sucu u Rijeci.

„OTMICA JELAVIĆ“ – policijski službenici Ravnateljstva policije u suradnji s USKOK-om i Federalnim ministarstvom unutarnjih poslova Federacije BiH su zbog kaznenog djela otmice, počinjenog 9. travnja 2009. godine na štetu hrvatskog državljana, proveli kriminalističku istragu kojom je bilo obuhvaćeno više osoba. Istragom je utvrđen identiteti pet počinitelja navedenog kaznenog djela protiv kojih su se podnijele kaznene prijave nadležnim Državnim odvjetništvima RH i BiH. U Istražni

centar Županijskog suda u Zagrebu privedene su tri osobe zbog sumnje u počinjenje navedenog kaznenog djela.

Značajnije kriminalističke istrage kojima su otkriveni krivotvoritelji novca i drugih sredstava plaćanja

Dana 27. siječnja 2009. godine PU osječko-baranjska provela je kriminalističku istragu kojom je bilo obuhvaćeno troje maloljetnika. Maloljetni je trojac računalnom tehnologijom (skener, osobno računalo, pisač) izradio i pustio u opticaj veći broj krivotvorenih novčanica u apoenu od 500 kuna. Protiv maloljetnika podnesena je kaznena prijava ODO-u Našicama.

Dana 4. veljače 2009. godine PU zagrebačka je kriminalističkom istragom pronašla osobu koja je dulje vrijeme krivotvorenim platnim karticama stranih banaka kupovala tehniku i nakit. Nakon istrage uz prijavu priveden je u ICŽS u Zagrebu.

Dana 6. ožujka 2009. godine PU dubrovačko-neretvanska provela je kriminalističku istragu kojom su bile obuhvaćene dvije osobe. Dvojac je računalnom tehnologijom (skener, osobno računalo, pisač) izradilo i pustio u opticaj veći broj krivotvorenih novčanica u apoenu od 200 kuna. Protiv navedenih osoba podnesena je kaznena prijava ODO-u Dubrovnik.

Dana 8. ožujka 2009. godine PU vukovarsko-srijemska provela je kriminalističku istragu nad jednom osobom radi kaznenog djela iz čl. 274. KZ-a - *Krivotvorenje novca*. Kod počinitelja navedenog kaznenog djela tijekom granične kontrole pronađeno je 25 krivotvorenih novčanica u apoenu od 100 eura. Nakon kriminalističke istrage priveden je u ICŽS u Vukovaru.

Dana 3. travnja 2009. godine PU splitsko-dalmatinska provela je kriminalističku istragu kojom su bile obuhvaćene četiri osobe. Četverac je na splitskom i zadarskom području stavio u opticaj najmanje 16 krivotvorenih novčanica u apoenu od 100 eura. Pretragama je kod navedenih osoba pronađeno još pet krivotvorenih novčanica, a nakon provedene istrage svi su privedene u ICŽS u Splitu.

Dana 22. svibnja 2009. godine u Slavonskom Brodu prilikom skidanja opreme za *skimming* s bankomata uhićena su dva rumunjska državljanina. Obradom se saznalo kako su prethodno u Zadru i Slavonskom Brodu postavljali opremu za *skimming* na bankomate nakon čega su krivotvorenim karticama podizali novac u Velikoj Britaniji i Mađarskoj.

Od 28. svibnja do 11. lipnja 2009. godine PU vukovarsko-srijemska provela je kriminalističku istragu kojom su bila obuhvaćena četiri bugarska državljanina kod kojih je pronađena oprema za „*napade na bankomate*“ (9 skimmera, 6 mikrokamera i jedna lažna tipkovnica). Nakon provedene istrage navede su osobe privedene u ICŽS u Vukovaru.

Dana 19. lipnja 2009. godine PU osječko-baranjska provela je kriminalističku istragu kojom su bile obuhvaćene tri osobe koje su računalnom tehnologijom (skener, osobno računalo, printer) izradile, a zatim pustile u opticaj veći broj krivotvorenih novčanica u apoenu od 500 kuna. Nakon provedene istrage jedna osoba je privedena u ICŽS u Osijeku, dok su protiv preostale dvije osobe podnesene prijave redovitim putem.

Tijekom prošlogodišnjeg kolovoza PU splitsko-dalmatinska provela je kriminalističku istragu nad talijanskim državljaninom koji je na širem jadranskom području stavio u opticaj veću količinu krivotvorenih novčanica u apoenu od 20 i 50 eura, a tijekom pretrage pronađene su 24 krivotvorene novčanice u apoenu od 20 eura i jedna novčanica u poenu od 50 eura (riječ je o novčanicama zajedničke klase EUA20P2 i EUA50P5, koje pripadaju tzv. *Neapoli skupini*).

2.1.3. Kriminalitet droga

Prijavljena su 7063 kaznena djela zlouporabe opojnih droga, što je za 10.4 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Kriminalitet zlouporabe opojnih droga čini 9.6 posto sveukupnog broja prijavljenih kaznenih djela na području Republike Hrvatske. Za počinjena kaznena djela prijavljeno je 5019 osoba.

Sukladno Zakonu o suzbijanju zlouporabe opojnih droga podnesene su 4552 prekršajne prijave protiv 4500 osoba. U 2008. godini podneseno je 4655 prekršajnih prijava protiv 4662 osobe, što je za 2.2 posto manje u odnosu na prethodnu godinu.

Od sveukupno prijavljenih kaznenih djela zlouporabe opojnih droga, 2373 kaznena djela ili 33.6 posto se odnosi na kvalificirane pojavne oblike (preprodaja, proizvodnja, omogućavanje uživanja droga).

Udio teških kaznenih djela veći od 30 posto u ukupnom kriminalitetu droga postignut je kvalitetnijim provedbom složenijih kriminalističkih istraživanja, odnosno usmjeravanjem specijaliziranih službenika na kvalificiranije oblike ovih kaznenih djela. Takav način rada rezultirao je značajnim zapljenama droga u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu koje su rezultirale i uhićenjima značajnijih pripadnika kriminalnih skupina ili pojedinaca koji su se bavili kriminalitetom vezanim uz krijumčarenje i zlouporabu droga.

Razotkrivanje težih vrsta kaznenih djela zahtijeva proaktivan pristup usmjeren na pojedince, skupine i nositelje predmetnog oblika kriminaliteta, što iziskuje dugotrajnu angažiranost većeg broja specijaliziranih službenika i pojačan angažman službenika policije na otkrivanju kaznenih djela iz čl. 173. st. 1. KZ-a (posjedovanje), što je i predviđeno u "Provedbenom planu mjera za suzbijanje krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga u RH".

Udio kaznenih djela zlouporabe opojnih droga u ukupnom kriminalitetu RH iznosi 9.6 posto, a na područjima policijskih uprava taj udio se kreće od 4.4 posto u PU međimurskoj do 26.9 posto u PU dubrovačko-neretvanskoj, a u PU zagrebačkoj, koja ima najviše kaznenih djela, taj udio iznosi 6.7 posto.

Zabilježeno je 5246 zapljena svih vrsta opojnih droga, što je za 10.8 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Da bi se postigla bolja učinkovitost, tijekom 2009. godine izraženija je bila suradnja uniformirane i kriminalističke policije tako da su od ukupnog broja zapljena 39.0 posto ostvarili službenici uniformirane (prometna, interventna, pomorska, aerodromska, granična policija) i granične policije (2008.

godine ostvarili su 41.5 posto od ukupnog broja zapljena). Napominjemo kako je 2009. godina četvrta godina zaredom u kojoj ukupan udio zapljena službenika uniformirane policije prijelazi 30 posto u ukupnom broju ostvarenih zapljena s tendencijom nastavka tog trenda. U nekim policijskim upravama, kao što su PU karlovačka i splitsko-dalmatinska, taj udio iznosi i do 80.0 posto.

Bitno je napomenuti kako je tijekom 2009. godine unatoč padu broja ostvarenih zapljena različitih vrsta opojnih droga, vidljiv i značajan pozitivni pomak u količinama zaplijenjenog hašiša i marihuane.

Najznačajnije zapljene i kriminalističke istrage tijekom 2009. godine

- Dana 9. siječnja 2009. godine policijski službenici PU osječko-baranjske završili su kriminalističku istragu kojom je bilo obuhvaćeno osam hrvatskih državljana i kojom prilikom je zaplijenjeno ukupno **60 kg 88 grama marihuane**.
- Dana 15. siječnja 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima PU primorsko-goranske, zagrebačke, splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, istarske i šibensko-kninske, te policijskim službama u nekoliko država Južne Amerike (Ekvador, Kolumbija, Peru i Argentina) te uspostavi istodobnih istraga u Ekvadoru (operacija „ALMANA“) i involviranju DEA-e ureda u Beču, koja je uspostavila prioritetnu operaciju na razini DEA-e kodnog imena „BALKAN BLAST“, kao i uključivanja nizozemske nacionalne policije završili su međunarodnu **projektну istragu** kodnog imena „**DOMALD**“ kojom prilikom je prijavljeno 15 osoba zbog krijumčarenja **25 kg kokaina**. Tijekom akcije na području Republike Hrvatske pronađeno je oko **300 grama heroína**, oko **160 grama kokaina**, više pušaka, pištolj i jedna snajperska puška.
- Dana 15. siječnja 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima PU dubrovačko-neretvanske, zagrebačke, splitsko-dalmatinske te belgijskim policijskim

službenicima završili su međunarodnu operaciju kodnog imena „**KONDOR**“ kojom prilikom su prijavljene tri osoba zbog krijumčarenja **40 kg kokaina**.

- Dana 20. siječnja 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima PU sisačko-moslavačke završili su kriminalističku istragu kodnog imena „**MARACANA**“ kojom prilikom je prijavljeno šest osoba zbog krijumčarenja oko **3 kg kokaina**.
- Dana 1. ožujka 2009. godine na MCGP Bajakovo policijski službenici PU vukovarsko-srijemske u suradnji s carinskim službenicima izvršili su pregled osobnog vozila marke Peugeot tip 807, nizozemskih registarskih oznaka, kojim su se koristila dva nizozemska državljana i dva njemačka državljana. Pretragom vozila pronađeno je 377 komada paketa upakiranih u aluminijsku foliju u kojima je bilo zapakirano **96 kg 344 grama hašiša**.
- Dana 5. ožujka 2009. godine policijski službenici PU istarske pokušali su zaustaviti jednog hrvatskog državljana koji je, ugledavši policijske službenike, iz vozila izbacio plastičnu vrećicu u kojoj su bila četiri paketa oblijepljena smeđom samoljepljivom vrpcom s **oko dva kilograma heroina**. Provedenom kriminalističkom obradom, uz navedenog hrvatskog državljana, uhićena je i jedna bosanskohercegovačka državljanica, koja je navedenu opojnu drogu predala hrvatskom državljaninu.
- Dana 9. ožujka 2009. godine policijski službenici PU zagrebačke na zračnoj luci Zagreb zatekli su državljana Srbije. Pretragom njegove putne torbe u dvostrukom dnu pronađen je paket oblijepljen smeđom samoljepljivom vrpcom u kojem je bilo oko **1 kg 734 grama kokaina**.
- Dana 10. ožujka 2009. godine policijski službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice na naplatnim kućicama Zaprešić zaustavili su osobno vozilo marke Audi A3, slovenskih registarskih oznaka, kojim su se koristila dvojica slovenskih državljana. Pretragom vozila pronađeno je 12

paketa oblijepljenih smeđom samoljepljivom trakom u kojima je bilo **oko 5 kg 970 grama heroina**.

- Dana 28. ožujka 2009. godine carinski službenici u suradnji s policijskim službenicima PU dubrovačko-neretvanske na GP Karasovići u prtljažnom prostoru autobusa, vlasništvo kosovske tvrtke, kosovskih nacionalnih registarskih oznaka, koji prometuje na relaciji Peć (Kosovo) – Frankfurt (SR Njemačka) pronađena su 72 paketa u kojima je bilo **oko 25 kg marihuane**.
- Od ožujka do lipnja 2009. godine policijski službenici PU istarske u suradnji s policijskim službenicima Ravnateljstva policije, UKP, PNUSKOK, OKD provodili su međunarodnu akciju „**PARK**“ tijekom koje je na području RH zaplijenjeno **oko 3 kg 500 grama heroina** i uhićene su četiri osobe. Temeljem hrvatskih saznanja i dokaza na području BiH uhićen je jedan od organizatora krijumčarenja.
- Odjel kriminalističke policije PU varaždinske u suradnji s Odjelom kriminaliteta droga i Odjelom posebnih kriminalističkih poslova pri Policijskom nacionalnom uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta tijekom svibnja završili kriminalističko istraživanje u akciji „**BRZINA**“ kojom prilikom je pretraženo petnaestak stanova, garaža i vozila na varaždinskom i zagrebačkom području. Provedenim kriminalističkim istraživanjem zaplijenjena su 4 kg marihuane, 300 grama kokaina, 100 grama heroina, 250 grama flouoramfetamina, dva pištolja i dvije automatske puške te su prikupljeni dokazi za četiri vozila koja su ukradena na području Zagreba marke VW „GOLF“ i „PASSAT“ (vozila su pronađena i vraćena vlasnicima). Protiv sedam osoba podnesena je kaznena prijava zbog počinjenih kaznenih djela iz čl. 173, 335 i 217 KZ-a te je Istražnom sucu u Varaždinu dana 22. i 23. svibnja 2009. godine privedeno šest osoba, dok je jedna osoba u bijegu.
- Dana 19. lipnja 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima Policijske uprave zadarske i

brodsko-posavske s policijom Distrikta Brčko završili su međunarodnu policijsku istragu „**ZADAR 2**“ kojom prilikom je zaplijenjeno **oko 2 kg 500 grama heroína, oko 140 grama kokaina**, dok je na području BiH Distrikta Brčko pronađeno **stotinjak grama heroína**, veća količina novca, puška. Prijavljena su četiri hrvatska državljana.

- Dana 19. srpnja 2009. godine policijski službenici PU splitsko-dalmatinske zaustavili su bosanskohercegovačkog državljanina te pretragom osobnog vozila, marke Škoda Fabia, pronašli **oko 21 kg 114 grama heroína**.
- Dana 4. kolovoza 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga PNUSKOK-a, PU istarske, zagrebačke i brodsko-posavske u suradnji s MUP-om Republike Srpske završili su međunarodnu operativnu akciju kodnog imena „**SPARTAK**“ kojom prilikom je na području Republike Hrvatske zaplijenjeno **oko 6 kg 550 grama heroína, oko 6 kg marihuane i oko 40 grama kokaina** te su na području Republike Hrvatske uhićena tri hrvatska državljana i jedna bosanskohercegovačka državljanka, dok je na području Republike Srpske uhićeno još 18 osoba.
- Dana 14. kolovoza 2009. godine policijski službenici PU varaždine završili su operativnu akciju kodnog imena „**MOST**“ kojom prilikom su kod dva hrvatska državljana pronašli 230 grama marihuane. Pretragom njihovih stanova i drugih prostorija pronađen je tzv. *laboratorij za umjetni uzgoj indijske konoplje*. Daljnjom kriminalističkom obradom 19. kolovoza policijski službenici PU varaždinske i međimurske pretražili su vikendicu, koju koristi još jedan državljanin RH, kojom prilikom je pronađeno oko 8 kg 249 grama marihuane i oko 13 kg 724 grama hašiša. U akciji je ukupno zaplijenjeno **oko 8 kg 479 grama marihuane i oko 13 kg 724 grama hašiša**.
- Dana 20. kolovoza 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima PU splitsko-dalmatinske i policijskim službenicima Bosne i Hercegovine i Crne Gore završili su

međunarodnu operaciju kodnog imena „**KONTRA**“ kojom prilikom su uhićene četiri osobe, a zaplijenjeno je **3 kg 500 grama heroina**.

- Od rujna 2008. do 6. listopada 2009. godine policijski službenici PU zagrebačke u suradnji s Odjelom kriminaliteta droga pri PNUSKOKU, UKP, Ministarstvom unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine, PU splitsko-dalmatinskom, zadarskom, šibensko-kninskom i koprivničko-križevačkom završili su višemjesečno međunarodno kriminalističko istraživanje kodnog imena “**RAGUSA**”. U akciji je zaplijenjeno **oko 9 kg 522 grama heroina, oko 691 gram kokaina, oko 5 kg 163 grama marihuane, 96 600 kuna, 2700 eura, oko 2 kg 100 grama paracetamola** (punilo za opojnu drogu heroin), puška, osam pištolja, više komada različitog streljiva, 25 krivotvorenih novčanica u apoeni od 100 eura te više digitalnih vaga za precizno mjerenje. Kazneno je prijavljeno 100 osoba.
- Od 25. do 27. studenog 2009. godine policijski službenici PU zagrebačke proveli su kriminalističko istraživanje kojim su bila obuhvaćena tri hrvatska državljanina. U akciji je zaplijenjeno **5 kg 987 grama amfetamina, 1 kg 122 grama marihuane**, vaga za precizno mjerenje težine, 15 500 kuna i 50 eura. Bila je to **najveća zapljena amfetamina** u 2009. godini.
- Dana 30. prosinca 2009. godine policijski službenici Odjela kriminaliteta droga Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u suradnji s policijskim službenicima PU splitsko-dalmatinske završili su kriminalističko istraživanje kojom prilikom je uhićeno pet osoba, a zaplijenjeno je **911 grama amfetamina i 1 kg 400 grama heroina**.

2.2. Opći kriminalitet

U skupinu općeg kriminaliteta uključena su najteža kaznena djela -ubojstva, silovanja, teške tjelesne ozljede i razbojništva, ali i najbrojnija kaznena djela - teške krađe i krađe, tako da udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu iznosi 79.6 posto. Ovih kaznenih djela prijavljeno je 56 779, što je za 0.6 posto više nego prethodne godine.

U 2009. godini, nakon Izmjene i dopune KZ-a, u opći kriminalitet, ubrojeno je 3457 kaznenih djela iz čl. 308 – *Izigravanje zabrane iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude, st. 2. primjena sigurnosne ili zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom*, što je uzrokovalo porast ove vrste kriminaliteta, ali je i jedan od razloga poboljšanog stanja sigurnosti cestovnog prometa.

Obilježje ovih kaznenih djela je veliki broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. Od 56 779 kaznenih djela općeg kriminaliteta, u 2717 kaznenih djela počinitelj je zatečen na djelu, u 10 079 kaznenih djela počinitelj je bio poznat istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 43 983 kaznena djela (77.5 posto) bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

Kriminalističkim istragama kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem razriješeno ih je 18 888 ili 42.9 posto. U ovoj izvještajnoj godini pronađeni su počinitelji 1673 kaznena djela prijavljena u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 20 561 kaznenog djela. Koeficijent naknadne otkrivenosti iznosi 46.7 posto.

Postavimo li u odnos 33 357 razriješenih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju (zatečen, odmah poznat, naknadno otkriven iz izvještajnog razdoblja i naknadno otkrivena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i prijavljena djela u izvještajnom razdoblju, koeficijent razriješenosti iznosi 58.7 posto. U 2009. godini prijavljenih kaznenih djela više je za 314 kaznenih djela ili 0.6 posto. Razriješenih kaznenih djela je više za 25 kaznenih djela ili 0.1 posto.

Kaznenih djela protiv života i tijela manje je za 7.3 posto. Od 49 prijavljenih ubojstava, njih 47 ili 95.9 posto su razriješena. Razriješeno je i jedno ubojstvo iz 2008. godine zabilježeno u PU zagrebačkoj pa koeficijent razriješenosti iznosi 98.0 posto. Nerazriješena su ostala dva ubojstva (oba su zabilježena u PU zagrebačkoj).

U odnosu na prethodnu godinu počinjenih ubojstava manje je za 18 ubojstava, ili 26.9 posto, a nerazriješenih ubojstava je manje za dva ubojstva ili 50.0 posto.

Zabilježena su 153 pokušaja ubojstva, od kojih je pet ostalo nerazriješeno. Koeficijent razriješenosti je 96.7 posto. U odnosu na 2008. godinu pokušaja ubojstava ima više za 11.7 posto.

Prijavljeno je 76 silovanja od kojih je 71 silovanje ili 93.4 posto razriješeno. Silovanja su u padu za 31 kazneno djelo ili 29.0 posto. Svih 14 prijavljenih pokušaja silovanja je razriješeno. U odnosu na 2008. godinu prijavljenih pokušaja silovanja manje je za 33.3 posto.

Imovinska kaznena djela čine 65.0 posto općeg kriminaliteta. U 95.4 posto ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 37.9 posto, a postotak razriješenosti je 33.6 posto. Ova kaznena djela u padu su za 4.0 posto.

Teške krađe najbrojnija su kaznena djela i u posljednjih pet godina stalno su u padu. Od 2004. (28 665) do 2009. godine (18 777) broj teških krađa manji je za 9888 kaznenih djela ili 34.5 posto. Do smanjenja broja teških krađa došlo je, među inim, i zbog provedenih kriminalističkih istraga te procesuiranja većeg broja poznatih počinitelja (recidivista), ali i samozaštitnog ponašanja građana.

Koeficijent razriješenosti teških krađa je 31.7 posto, a postotak naknadno otkrivenih djela je 24.8 posto.

Provalnih krađa bilo je manje za 2.2 posto. U posljednjih pet godina znatno su se promijenila struktura objekata u koje se provaljuje. Dok su 2004. godine najčešći objekti napada bila motorna vozila (27.0 posto svih provala), u 2009. godini to su kuće i stanovi (16.3 posto svih provala). U tom razdoblju provala u stanove manje je za 2.0 posto, a provala u motorna vozila za 63.7 posto.

Prijavljeno je 1328 razbojništava, od kojih je njih 534 ili 40.2 posto razriješeno u izvještajnom razdoblju. S 90 razriješenih razbojništava koja su počinjena ranijih godina, koeficijent razriješenosti iznosi 47.0 posto. Broj razbojništava je u porastu za 158 kaznenih djela ili 13.5 posto u odnosu na 2008. godinu, čime je prekinuta tendencija pada ovih kaznenih djela koja se bilježi od 2005. godine. Iako su razbojništva u porastu, osobito u mjenjačnicama, njihov broj u poštama, bankama, stambenim zgradama i na otvorenom prostoru je manji, dok su prema svim ostalim mjestima izvršenja u porastu.

2.3. Kriminalitet iz glava XI., XII., XIII., XXIV. i XXVI. KZ-a RH

U ovu vrstu kriminaliteta ubrajaju se kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenim međunarodnim pravom, protiv javnog reda i protiv oružanih snaga RH. Prijavljeno je 115 kaznenih djela iz ove skupine, što je za 19.8 posto kaznenih djela više nego u istom razdoblju prošle godine.

Porast ukupnog broja kaznenih djela uzrokovan je činjenicom da je zabilježeno 25 kaznenih djela iz Glave XI. Kaznenog zakona (kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina) koja su sva vezana uz nezakonitosti tijekom lokalnih izbora održanih tijekom godine, dok su u 2008. godine zabilježena samo dva takva kaznena djela. Iako je broj kaznenih djela iz čl. 322. - *Širenje lažnih i uznemirujućih glasina* u odnosu na 2008. godinu u padu za 26.7 posto, 60 prijavljenih kaznenih djela nepotrebno troši radne kapacitete policije jer se uglavnom radi o lažnim anonimnim telefonskim dojavama u svrhu izbjegavanja školskih obveza. Iako je riječ o kaznenim djelima s određenim teškoćama u razrješavanju jer se obično radi o pozivima s telefonskih govornica ili se rabe *pre-paid* kartice, valja istaknuti kako su od 60 prijavljenih slučajeva razriješena 52 kaznena djela (86.7 posto). Sukladno preuzetim obvezama nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju između ODIHR-a i MUP-a o obuci policijskih službenika za borbu protiv zločina iz mržnje, izmjenama KZ-a i imajući u vidu važnost zaštite ljudskih prava, bitno je naglasiti kako se i nadalje velika pozornost posvećuje problematici zločina iz mržnje, gdje se sukladno međunarodnim standardima ne prate samo kaznena djela koja su kvalificirana sukladno čl. 89. st. 36. KZ-a (zločin iz mržnje) nego i svi drugi događaji (prekršaji, ostali događaji) za koje se utvrdi ili za koje se opravdano sumnja da su motivirani mržnjom. Stalnim praćenjem ove problematike nisu zabilježeni pojavni oblici ili organiziranje u svrhu provođenja nasilja nad pojedincima ili skupinama. Zabilježena su 32 kaznena djela, dok ih je u 2008. godini zabilježeno 29 kaznenih djela, gdje je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno ili okolnosti počinjenja upućuju da su motivirani mržnjom, od čega je razriješeno 29 kaznenih djela ili 90.6 posto. Razlučujući motive, od 32 kaznena djela 18 ih je bilo motivirano etničkom pripadnošću, četiri spolnom orijentacijom, dva regionalnom pripadnošću i dva podrijetlom, dok je pripadnost drugoj supkulturnoj skupini bio motiv kod 6 kaznenih djela.

2.4. Ratni zločini

Tijekom 2009. godine zabilježeno je 18 kaznenih djela iz skupine kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (ratni zločini), što je 0.02 posto od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela tijekom ove godine u Republici Hrvatskoj. Od 18 kaznenih djela, osam ih se odnosi na čl. 158. KZ-a - *Ratni zločin protiv civilnog pučanstva* i deset na čl.160. KZ-a - *Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika*

Značajnije kriminalističke istrage

Tijekom 2009. godine PU sisačko - moslavačka podnijela je sedam kaznenih prijava za počinjena kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom: četiri za kazneno djelo opisano u članku 158. st.1KZ-a - *Ratni zločin protiv civilnog pučanstva* i tri za kazneno djelo opisano u članku 160. KZ-a - *Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika*. Osim toga, policijski su službenici okončali postupanje po trima kaznenim prijavama iz prethodnog razdoblja podignutim zbog počinjenih kaznenih djela opisanih u članku 158. st. 1. KZ-a - *Ratni zločin protiv civilnog pučanstva*, u kojima su obuhvaćene kao oštećene tri civilne osobe, dok je prijavljeno i privedeno šest osoba, koje se trenutno nalaze u Istražnom zatvoru u Sisku.

Dana 27.10.2009. godine PU zagrebačka je zbog postojanja osnovane sumnje da su 9.listopada 1995. godine na teritoriju BiH, za vrijeme VRA "Maestral 2", počinili kazneno djelo iz čl. 122. OKZ RH - *Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika*, podnijela je kaznenu prijavu protiv sedam osoba koje su privedene u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu.

AKCIJSKI PLAN

Od siječnja do srpnja u sklopu Akcijskog plana Ravnateljstva policije u radu policijske uprave na čijem teritoriju su zabilježeni događaji s obilježjima kaznenih djela ratnih zločina u suradnji i koordinaciji s nadležnim županijskim državnim odvjetništvima provodile su reviziju svih ranije podnijetih kaznenih prijava zbog kaznenih djela ratnog zločina.

TUŽBA REPUBLIKE HRVATSKE PROTIV SRBIJE

Od kolovoza 2009. godine Odjel ratnih zločina u suradnji s policijskim upravama kontinuirano je provodio aktivnosti u svezi s tužbom koju je Republika Hrvatska podnijela Međunarodnom sudu pravde protiv Savezne Republike Jugoslavije (Srbije i Crne Gore) zbog kršenja Konvencije o sprječavanju i kažnjavanju genocida iz 1948. godine na području Republike Hrvatske od 1991. do 1995. godine.

OPERATIVNA AKCIJA „FENIKS“

U skladu sa zadaćama operativne akcije ovaj Odjel je u suradnji s policijskim upravama, kontinuirano i intenzivno prikupljao i obrađivao saznanja o sudbini zatočenih i nestalih osoba tijekom Domovinskog rata. Temeljem prikupljenih saznanja, koja su redovito dostavljana Upravi za zatočene i nestale, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, saznalo je 45 mogućih lokacija masovnih i (ili) pojedinačnih grobnica.

SURADNJA S MKS-om

Temeljem zaključaka sa sjednice Savjeta Vlade Republike Hrvatske za suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom u Den Haagu i drugim međunarodnim kaznenim sudovima, 28. rujna 2009., osnovana je Radna skupina (Task Force) koju su činili predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova (MUP), Ministarstva pravosuđa, Ministarstva obrane Republike Hrvatske (MORH), kao i predstavnici sigurnosno-obavještajnog sustava. Predmet postupanja Task Forcea bio je provjeriti i primijeniti primjedbe Tužiteljstva na istragu koju su hrvatska nadležna tijela poduzela slijedom naloga Vijeća od 16. rujna 2008. godine kako bi se pronašla topnička dokumentacije i uvažile sugestije Tužiteljstva kako bi se poboljšala kvalitete i učinkovitosti hrvatske istrage.

2.5. Maloljetnička delinkvencija

2.5.1. Kriminalitet djece i maloljetnika

Djeca su počinila 681 kazneno djelo, što je u odnosu na 2008. godinu smanjenje za 25.2 posto. Pozitivno je što je zabilježen i pad broja djece-počinitelja kaznenih djela za 20.1 posto

Zabilježena su 3594 kaznena djela kazneno odgovornih maloljetnika, što je 7.1 posto manje kaznenih djela u odnosu na 2008. godinu. Promatrajući broj kazneno odgovornih maloljetnih počinitelja, zamjetan je pad od 13.4 posto u 2009. godini u odnosu na godinu prije.

Prema strukturi počinjenih kaznenih djela, razvidno je da su maloljetni počinitelji i nadalje najviše skloni imovinskim deliktima. Počinili su ih 2855, što u ukupnom broju počinjenih kaznenih djela maloljetnih počinitelja čini 66.8 posto.

Maloljetnici su počinili 615 kaznenih djela s obilježjima nasilja i protiv života i tijela - 130 razbojništva, 17 razbojničkih krađa, 92 teške tjelesne ozljede, 399 tjelesne ozljede, jedno teško ubojstvo u pokušaju i jedno sudjelovanje u tučnjavi. Istina, za 12.3 posto manje je kaznenih djela s obilježjima nasilja i kaznenih djela protiv života i tijela u odnosu na 2008. godinu.

U porastu su kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa koja su počinili maloljetnici. Zabilježeno ih je 74, što je za 7.2 posto više nego u 2008. godini.

Kad je riječ o zlouporabi opojnih droga maloljetne osobe počinile su 300 kaznenih djela, što je porast od 5.6 posto u odnosu na 2008. godinu.

2.5.2. Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika

Od posebnog je značaja pravodobno otkrivanje i prijavljivanje kriminaliteta na štetu djece i maloljetnika, osobito onih vrsta kaznenih djela koja mogu otežati djetetov pravilan i normalan razvitak ili uzrokovati neprihvatljivo i delinkventno ponašanja. Otkrivanjem i prijavljivanjem takvih kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se ostvaruje strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Zabilježeno je 4811 kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, što je za 7.5 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Najviše prijavljenih kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika odnosi se na kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži kojih je prijavljeno 2526 ili 7.7 posto manje u odnosu na 2008. godinu.

Najviše je prijavljeno zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe – 1478 slučaja; nasilničkog ponašanja u obitelji bilo je 1400 puta; povreda dužnosti uzdržavanja 948; sprječavanja i neizvršenja mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe 42; 40 kaznenih djela izvanbračnog života s maloljetnom osobom i 17 slučaja oduzimanja djeteta ili maloljetne osobe.

Tijekom 2009. godine prijavljeno je 1400 kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji, što je za 15.0 posto manje u odnosu na prethodnu godinu.

U skupini kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa prijavljeno je 431 kazneno djelo počinjeno na štetu djece i maloljetnika, što je 1.7 posto više u odnosu na 2008. godinu.

Najviše je prijavljeno bludnih radnji, zabilježeno ih je 176; zadovoljenja pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom 80 slučaja; 68 slučaja spolnog odnošaja s djetetom; 44 slučaja upoznavanja djece s pornografijom; 31 slučaj iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju; 21 silovanja te pet spolnog odnošaja zlouporabom položaja; dva slučaja podvođenja i rodoskrvnuća te dva silovanja u pokušaju.

2.5.3. Zaštita od nasilja u obitelji

Građani su policiji uputili 18 951 zahtjev za pružanjem policijske intervencije radi zaštite od nasilja u obitelji (12.4 posto više u odnosu na 2008. godinu). Zbog postojanja bojazni od nastavka nasilja protiv 7802 osobe izrečena je i provedena mjera zadržavanja u službenom policijskom prostoru (16.3 posto slučajeva više nego u 2008. godini). Zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno je prijavljeno 16 496 osoba (2.0 posto više u odnosu na 2008. godinu), a na prijedlog policije sucima mjerodavnih prekršajnih sudova predložene su 11 752 zaštitne mjere (19.5 posto više u odnosu na 2008. godinu).

U 2009. godini policija je prekršajno prijavila 207 nasilnika u obitelji koji su postupali protivno odredbi članka 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, što je za 107.0 posto više u odnosu na godinu prije. U smislu zaštite policijski službenici su predložili izricanje 403 zaštitne mjere zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju te 486 zaštitnih mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora, što je povećanje za 73.0 posto, odnosno 28.9 posto u odnosu na 2008. godinu. Zabilježeno je 1400 kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji iz čl. 215. a KZ-a , što je u odnosu na 2008. godinu pad za 15.0 posto.

2.5.4. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece

U svezi s primjenom čl. 95. Obiteljskog zakona koji se odnosi na propuštanje roditeljske skrbi policija je u 2603 slučaja zatekla maloljetne osobe mlađe od šesnaest godina u noćnim izlascima u vremenu od 23 sata do 5 sati, što je povećanje od 117.0 posto. Najčešći razlog propuštanja roditeljske skrbi jest roditeljsko dopuštenje (1255 slučajeva), slijedi djetetova neposlušnost roditelju (1211 slučaja), prepuštenost sebi u 56 slučajeva i ostali razlozi u 81 slučajeva.

S obzirom na dob zatečenih maloljetnih osoba njih 246 ili 9.5 posto bila su djeca do 14 godine života, a 2357 ili 90.5 posto maloljetnici. Od ukupnog broja zatečenih maloljetnih osoba, njih 964 ili 37.0 posto bile su djevojke, a 1639 ili 63.0 posto maloljetni mladići. U 214 ili 8.2 posto slučajeva utvrđeno je da su prema maloljetnoj osobi postupali policijski službenici zbog činjenja kažnjivih radnji ili zbog nekih drugih razloga. Naknadnim izvidima utvrđeno je da je petoro djece ili 0.2 posto njih zapušteno ili su ih zlostavljali roditelji ili neka druga osoba.

3. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA

Posljedice ugrožavanja prometa na cestama bitno utječu na ukupno stanje javne sigurnosti. Društveni gubici zbog prometnih nesreća danas se procjenjuju na oko 2 posto BDP-a (iznos veći od jednogodišnjeg proračunskog udjela MUP-a).

Godišnje na cestama Hrvatske događa se 70 do 80 tisuća prometnih nesreća. U 23 posto nesreća stradavaju osobe. U prometnim nesrećama godišnje strada oko 23 tisuće osoba (više od ukupnog broja policajaca u zemlji). Od tog broja 77 posto prođe s lakšim tjelesnim ozljedama. Teške tjelesne ozljede zadobije 20,3 posto, a 2,7 posto pogine. Petogodišnji prosjek je 608 mrtvih u prometnim nesrećama.

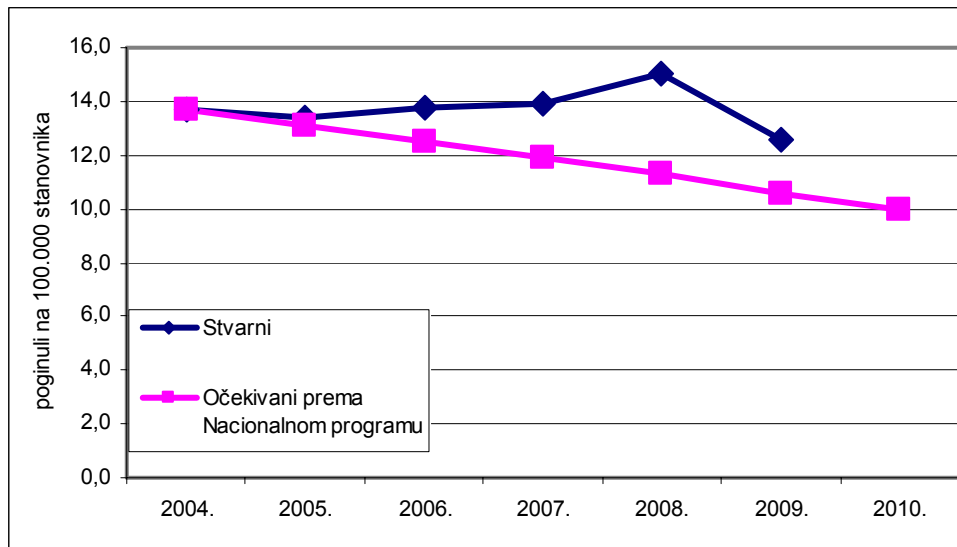
Jedan od bitnih pokazatelja sigurnosti cestovnog prometa je broj poginulih osoba na sto tisuća stanovnika neke zemlje. Iako u njegovoj primjeni ima neujednačenosti zbog različitog određivanja koje se nastradale osobe ubrajaju u poginule u prometu, pokazao se kao pouzdano mjerilo stupnja sigurnosti prometa na cestama. Najrazvijenije države Europske unije, koje najviše ulažu u sigurnost cestovnog prometa, u 2007. godini u prosjeku su imale deset poginulih na sto tisuća stanovnika, a do 2010. godine za cilj su postavile taj broj smanjiti na sedam poginulih osoba.

Na hrvatskim cestama u 2009. godini na sto tisuća stanovnika poginule su 12,4 osobe, što je za razliku od 2008. godine (15,0) osjetno poboljšanje. Zadržavanjem ovakvog pozitivnog trenda proklamirani cilj Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa od deset smrtno stradalih u 2010. godini bio bi dostižan.

Kretanje stvarnog i očekivanog koeficijenta smrtnosti u prometu 2004.-2010.

Godina	Broj poginulih na 100.000 stanovnika		Razlika očekivanog i stvarnog koeficijenta
	Stvarni	Očekivani prema Nacionalnom programu	
2004.	13,7	13,7	0,0
2005.	13,4	13,1	-0,3
2006.	13,8	12,5	-1,3
2007.	13,9	11,9	-2,0
2008.	15,0	11,3	-3,7
2009.	12,4	10,6	-1,8
2010.		10,0	

Grafički prikaz stvarnog i očekivanog koeficijenta smrtnosti u prometu
2004.-2010.

Premda Zakon o sigurnosti prometa na cestama koji je stupio na snagu u lipnju 2008. godine u prvim mjesecima primjene nije ostavio traga u statistici prometnih nesreća, ipak se može reći da su sva nova rješenja ugrađena u Zakon kod sudionika u prometu u prošloj godini izazvala znatne pozitivne promjene u ponašanju, što se vidi iz statističkih pokazatelja koji su obilježili 2009. godinu.

Odjel za sigurnost cestovnog prometa provodio je i nadzirao čitav niz strateških aktivnosti iz Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa - smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu, suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu, mopedisti, motociklisti, zaštita djece putnika u vozilima i saniranje opasnih mjesta. Tim se aktivnostima nastajao smanjiti broj stradalih u prometu, a poseban je naglasak stavljen na preventivnu zaštitu djece i mladih u prometu putem preventivno-promidžbenih kampanja (televizijski i radijski spotovi i podjela promidžbenih materijala).

Odjel je sudjelovao u izradi izmjena i dopuna zakonskih i podzakonskih akata kao i praćenju njihove provedbe (izrađeno je pet pravilnika). Sudjelovali su i u izradi nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Novi obrazac Upitnika o prometnoj nesreći (UPN-a) i Znakovnik s pripadajućim uputama i načinom popunjavanja Upitnika o prometnoj nesreći koji je u

primjeni od 1. siječnja 2010. pridonijet će kvalitetnijem statističko-analitičkom praćenju pojava vezanih uz prometnu sigurnost.

U suradnji s Policijskom akademijom aktivno se sudjelovali u organiziranju i pripremi svih specijaliziranih tečajeva iz dijela rada prometne policije. U svrhu praćenja i unaprjeđenja rada prometne policije službenici odjela obavili su i ciljane izvanredne nadzore vezane uz način rada i provedbu preventivno-represivnih aktivnosti u 11 policijskih uprava.

Stanje sigurnosti cestovnog prometa u 2009. godini

Pokazatelji stanja sigurnosti cestovnog prometa u Republici Hrvatskoj, u odnosu na 2008. godinu, govore o pozitivnom trendu, odnosno smanjenju ukupnog broja prometnih nesreća za 3108 ili 5.8 posto, nesreća s nastradalim osobama za 553 ili 3.4 posto, poginulih za 116 ili 17.5 posto i ozlijeđenih osoba za 472 ili 2.1 posto.

Od ukupnog broja smrtno stradalih sudionika prometnih nesreća njih **341** (62.7 posto) preminulo je na mjestu nesreće, **58** (10.7 posto) pri prijevozu do zdravstvene ustanove, a **149** (27.2 posto) u razdoblju od 30 dana od prometne nesreće. Od 21 923 tisuće ozlijeđenih osoba, 3905 osoba ili 17.8 posto je teško ozlijeđeno, a 18 018 ili 82.2 posto lakše.

Broj smrtno stradalih u prometnim nesrećama u Republici Hrvatskoj (548) je na razini davne 1965. godine. Istodobno, i ostali pokazatelji su na najnižoj razini unatrag petnaestak godina. Treba naglasiti da su ova smanjenja postignuta u uvjetima stalnog povećanja broja vozila i vozača na hrvatskim cestama i povećanja ukupnog opsega prometa na cestama. I strani državljani zastupljeni su u značajnom broju u prometnim nesrećama i stradavanjima u njima, odnosno, sudjelovali su u 15.8 posto prometnih nesreća koje su se dogodile na području Republike Hrvatske, a među smrtno stradalima njih je oko 10 posto (52).

Najviše prometnih nesreća dogodilo se u trećem tromjesečju (od srpnja do rujna), 2009. godine 14 323 ili 28.4 posto od ukupnog broja nesreća i u istom razdoblju je poginulo najviše osoba 193 ili 35.2 svih poginulih. Kao i prijašnjih godina najviše je poginulo vozača (305 ili 55.7 posto), zatim putnika (140 ili 25.5 posto) te pješaka (103 ili 18.8 posto).

Najteže prometne nesreće događaju zbog ljudskih pogrešaka i grubog kršenja prometnih pravila te nepoštivanja prometne signalizacije. Glavni uzrok smrtnog stradavanja i nadalje je **brzina** pa je zbog nepoštivanja njezina ograničenja ili neprilagođivanja brzine uvjetima na kolniku poginulo više od 56 posto ukupnog broja poginulih osoba. Do smrtnih stradavanja u 36.3 posto slučajeva došlo je prilikom slijetanja vozila s kolnika, u 21.0 posto slučajeva zbog sudara vozila iz suprotnog smjera, u 17.9 posto slučajeva prilikom naleta vozila na pješaka i tako dalje.

U 2009. godini poginulo je 24.4 posto manje motociklista i 40.4 posto manje biciklista nego 2008. godine.

Smanjen je i broj prometnih nesreća i stradavanja u njima koje su **prouzrokovali mladi vozači** (osobe od 16 do 24 godine), što i ne čudi s obzirom na ukupno smanjenje. Tako se u 2009. godini dogodilo 1490 ili 14.1 posto nesreća manje nego 2008. godine, a manje je i poginulih za 42 sudionika ili 25.2 posto i broj ozlijeđenih za 692 ili 11.7 posto.

Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na viši razinu i tako približilo europskim standardima, policija je tijekom 2009. godine poduzela niz preventivno-represivnih mjera i aktivnosti od kojih izdvajamo:

- osiguranje vidljive i kontinuirane nazočnosti policijskih službenika na cestama te maksimalno pokrivanje svih cestovnih smjerova koji se statistički iskazuju kao ugroženi, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i suzbilo, u što većoj mjeri, činjenje prometnih prekršaja;
- provedba ciljanih aktivnosti na mjestima i u vrijeme kad se događaju najteže prometne nesreće;
- sankcioniranje prometnih prekršaja koji dovode do najtežih prometnih nesreća, odnosno na taj način preveniranje uzroka nastanka prometnih nesreća (vožnja nepropisnom brzinom, vožnja pod utjecajem alkohola i droga, nepropisno pretjecanje, nepoštivanje prednosti prolaska, nepropisno kretanje i zadržavanje pješaka na kolniku, prekršaji vozača mopeda i motocikla);
- dosljedna primjena policijskih ovlasti iz članaka 134., 135. i 137. Prekršajnog zakona i članka 308. Kaznenog zakona, prema vozačima koji čine najteže prometne prekršaje, a posebice prema recidivistima;

- posebna pozornost usmjerena je i na mlade vozače - recidiviste, vozače kojima je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilima, vozače koji upravljaju vozilima prije stjecanja prava, kao i na prometne prekršaje koji utječu na pasivnu sigurnost (nekorištenje zaštitne kacige i sigurnosnog pojasa);
- unaprjeđenje procesa obuke vozača i tehničkih pregleda vozila;
- u funkciju su maksimalno stavljeni svi raspoloživi uređaji i oprema, koja se koristi za nadzor u prometu te sva vozila s policijskim obilježjima, a u provedbi planiranih aktivnosti uključen je maksimalan broj policijskih službenika;
- u provedbu akcija u prometu uključena je i Mobilna jedinica prometne policije;
- uključivanje u ove aktivnosti i civilnih autoophodnji, sa službenim vozilima bez policijskih obilježja;
- intenziviranje preventivno-represivnih mjera prema ciljanim skupinama sudionika u prometu, odnosno vozačima mopeda, motocikala, bicikla te pješacima;
- senzibiliziranje javnosti i edukacija sudionika u prometu provedbom kampanja usmjerenih na vožnju pod utjecajem alkohola i droga, brzinu, mlade vozače, djecu, vozače bicikla, motocikla i mopeda, pješake, starije osobe, osobe s invaliditetom;
- uska suradnja s medijima u svrhu promidžbe poželjnih ponašanja u prometu i ukazivanja na posljedice koje proizlaze činjenjem prekršaja zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće.

Razvidno je da su poduzete preventivne i represivne mjere te aktivnosti pridonijele pozitivnom trendu poboljšanja stanja sigurnosti cestovnog prometa u odnosu na prethodnu godinu, koje se iskazuje smanjenjem broja prometnih nesreća, poginulih, teško i lako ozlijeđenih osoba tijekom 2009. godine. U tom je dijelu i zakonska regulativa omogućila bržu i učinkovitiju provedbu odredbi zakona tako da se u javnosti stvorio dojam izvjesnosti kažnjavanja onih koji grubo krše prometne propise. Boljem stanju prometne sigurnosti pridonijela je i mobilizacija stručne i ine javnosti koja se intenzivno angažirala oko pitanja sigurnosti cestovnog prometa (od udruga građana, strukovnih udruga do državnih institucija koje organiziraju i provode različite aktivnosti, seminare, okrugle stolove i slično.

Prometna policija nastavit će cijeli spektar aktivnosti u svrhu zadržavanja i podizanja povoljnog stanja sigurnosti cestovnog prometa od suradnje s lokalnom samoupravom, medijima, udrugama osoba s invaliditetom u suradnji sa školama i autoškolama sve do javnih prijevoznika i vjerskih zajednica, a posebnu pozornost posvetit će djeci, pješacima, biciklistima, traktoristima te vozačima mopeda i motocikla kao najugroženijim skupinama.

Na polju represivnog djelovanja postupanje policije usmjerit će se na sankcioniranje najtežih prometnih prekršaja koji su usko povezani s događanjem najtežih prometnih nesreća i recidivistima. Valja naglasiti kako aktivnost prometne policije nije jedini čimbenik koji utječe na smanjenje broja prometnih nesreća i njihovih posljedica pa bi u svrhu postizanja željenog stupnja sigurnosti svih sudionika na našim prometnicama bilo nužno sustavno poduzimanje širih aktivnosti kako bi se, osim policije, aktivnije uključila i druga ministarstva, nadležne institucije i subjekti te poduzeli zajednički naponi svih koji se bave sigurnošću prometa. Bitan preduvjet poboljšanja općeg stanja sigurnosti cestovnog prometa jest i podizanje prometne kulture svih sudionika u prometu, što razumijeva kontinuirano obrazovanje i provedbu prometnog odgoja mladih kroz programe primjerene uzrastu. Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika - a posebno vozača - najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko financijskih sredstava, koliko svježije ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

Nezaobilazan je udjel medija i njihov odnos prema objavljenim vijestima koje se odnose na prometne nesreće - osim crne kronike u kojoj se uglavnom opisuju posljedice prometnih nesreća više bi pozornosti trebali dati edukativne sadržaje promičući pozitivno ponašanje u prometu. Jedna od mogućnosti poboljšanja stanja sigurnosti jest i uvođenje hitne helikopterske medicinske pomoći koja bi pridonijela žurnijem i prikladnijem prijevozu ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama.

Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije kao ustrojstvena jedinica u Upravi policije obavlja poslove u vezi sa stanjem sigurnosti prometa na autocestama i brzim cestama, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, vrši nadzor brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere i aktivnosti u cilju sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provođenje aktivnosti i po potrebi surađuje s ostalim ustrojstvenim jedinicama policije prilikom pratnji izvanrednih prijevoza, opasnih stvari te športskih i ostalih aktivnosti na autocestama i brzim cestama itd.

Osim aktivnosti vezanih sa stanjem sigurnosti prometa na cestama, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.).

Tijekom 2009. godine policijski službenici Mobilne jedinice prometne policije su sukladno svojim zadaćama, svoja postupanja na terenu usmjerili na prikupljanje operativno interesantnih informacija vezanih za prevenciju, suzbijanje i otkrivanje svih oblika kaznenih djela i prekršaja, te hvatanja njihovih počinitelja.

Nadalje, u suradnji s Odjelom za sigurnost cestovnog prometa poduzimale su se sve mjere i aktivnosti u osiguravanju protočnosti prometa na autocestama za vrijeme turističke sezone, kao i prilikom očekivanog pojačanog prometa uoči i nakon državnih praznika i blagdana.

Posebna suradnja ostvarena je s Mobilnom jedinicom za provedbu nadzora državne granice, tijekom koje se zajednički postupalo u sprječavanju i hvatanju počinitelja kaznenih djela krijumčarenja, otuđenja motornih vozila i dr.

Iz ukupnosti postignutih rezultata policijskih službenika Mobilne jedinice prometne policije, proizlazi da se isti mogu podijeliti na dvije veće skupine, i to:

- rezultati iz područja prometa; te
- rezultati iz područja kriminaliteta.

Postupanja policijskih službenika u prometu bila su usmjerena prema prevenciji, suzbijanju i sankcioniranju težih prometnih prekršaja, odnosno vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu. Iz temeljnih zadaća Mobilne jedinice prometne policije proizlazi i zadaća prevencija, suzbijanje i otkrivanje počinitelja kaznenih djela svih oblika kriminaliteta.

Navedene zadaće odrađivale su se isključivo kroz promet, odnosno policijski službenici obavljajući zadaće nadzora prometa na autocestama, brzim cestama i gradovima, praćenjem sigurnosnih događaja i pojava za određeno područje ili mikro lokacije, postupali su prema vozačima i drugim osobama u vozilima, koji su svojim ponašanjem ili na drugi način izazivali sumnju u postojanje nekog od kaznenih djela.

Tijekom 2009. godine ukupno je kontrolirano 10.874 osoba, te 8.970 vozila.

Utvrđeno je 427 kaznenih djela, te 219 prekršaja, od čega izdvajamo:

- 147 kaznenih djela zlouporabe opojnih droga;
- 112 kaznenih djela krivotvorenja isprava;
- 168 ostalih kaznenih djela;
- 52 carinska prekršaja;
- 21 prekršaj iz Zakona o oružju;
- 139 osoba pronađenih na potrage („uhititi“ i „priopćiti adresu“);

Utvrđeno je i 9.631 prometnih prekršaja, a ekvivalent utvrđenih prekršaja u odnosu na propisane sankcije iznosi 24.206.800,00.- kuna, dok je na licu mjesta naplaćeno 2.447 novčanih kazni u iznosu od 2.383.400,00 kuna.

4. JAVNI RED

Javni red i mir

Stanje mira u društvu i poštivanje javnog reda poželjno je u svakoj zemlji. Dobro uređene demokratske države nastoje pravnim propisima regulirati mnoga područja života ljudi kako bi na što manju mjeru sveli moguće konfliktne i uznemirujuće situacije. Za siguran i slobodan život građana od posebne je važnosti da se na javnim mjestima život odvija po propisanim pravilima. Jedna od temeljnih zadaća policije je održavanje zadovoljavajućeg javnog reda i mira u društvu. Hrvatska policija tu zadaću dobro obavlja.

Iako građani uvijek očekuju bolje stanje javnog reda i mira, slika Hrvatske u međunarodnoj javnosti na tom je području zadovoljavajuća. To se potvrđuje interesom inozemnih gostiju koji svake godine u sve većem broju dolaze provesti godišnji odmor u Hrvatskoj. Upravo zbog važnosti turizma za gospodarski rast Hrvatske, stanje javnog reda i mira treba podići na još višu razinu.

U tom cilju značajni rezultati u 2009. godini postignuti su kroz projekt "Reforma operativno-preventivnog rada policije u odori". Izgradnja partnerskih odnosa s građanima kroz ulogu kontakt policajaca stvara put kojim se do poželjnog društvenog stanja može doći bez nužne uporabe represivnih sredstava.

Rad i djelovanje Odjela za javni red bio je usredotočen na održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti ljudi i imovine u svrhu nastavka procesa transformacije policije u javni servis građana prije svega približavanjem policijskih usluga građanima, povećanjem povjerenja građana u policiju te povećanjem kakvoće policijske usluge. Težište rada bilo je na smanjenju broja postupaka kojima policija, koristeći svoje ovlasti, zadire u prava građana, a da se istodobno zadrži i u skladu s mogućnostima poveća učinkovitost službe.

Prekršaji protiv javnog reda i mira

U 2009. godini zabilježena su 93 534 prekršaja po svim propisima koji uređuju pitanja javnog reda i mira. Od toga, bilježi se 27 902 prekršaja prema Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira u kojima je sudjelovalo 39 755 počinitelja. Najveći broj prekršaja počinjen je na ulicama, trgovima i sličnim otvorenim prostorima, drugim

mjestima te ugostiteljskim objektima i to najčešće svađom i vikom, tučnjavom, drskim ponašanjem te omalovažavanjem ili vrijeđanjem policijskih službenika.

Prekršaja iz ostalih zakona (65 459) najviše se bilježi po Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji – 14 265 (17 280 počinitelja), što je 21.79 posto prekršaja iz ostalih zakona. Slijede prekršaji iz Zakona o osobnoj iskaznici (10 286), Zakona o obveznom osiguranju u prometu (8776), Zakona o strancima (7746), Zakona o suzbijanju opojnih droga (4315), Zakona o oružju (3922) i Zakona o prebivalištu i boravištu građana (3458).

U posljednjih deset godina zabilježeno je ukupno 939 009 prekršaja protiv javnog reda i mira (po svim propisima), što prosječno godišnje iznosi 117 376 prekršaja. Vidljiv je trend pada njihova broja.

Javna okupljanja

Održano je 18 727 javnih okupljanja od čega je na 172 javna okupljanja došlo do izgređa sudionika narušavanjem javnog reda i mira ili činjenjem kaznenih djela, što je za 20 ili 13.2 posto više u odnosu na 2008. godinu (152). Među održanim javnim okupljanjima najviše je bilo športskih natjecanja (9252), na kojima je u 87 slučaja došlo do izgređa među navijačima, slijede javna okupljanja kulturno-zabavnog obilježja (82). Zbog narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja sigurnosti sudionika 27 javnih okupljanja je prekinuto (sva na po nalogu organizatora). Policija je u sklopu svojih ovlasti poduzimala mjere osiguranja javnih okupljanja, a iz analize postupanja proizlazi da nije bilo povrede zakonitosti u primjeni policijskih ovlasti.

U posljednjih deset godina održano je 158 100 javnih okupljanja (prosječno godišnje 15 810). Vidljiv je trend pada njihova broja.

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja nastavljena je tendencija smanjivanja broja angažiranih policijskih službenika uz istodobnu ustrajnost na provedbi zakonskih obveza koje ima organizator za održavanje reda i mira na javnom okupljanju uz ustrojavanje redarske službe i angažiranje većeg broja redara.

Na održanim javnim okupljanjima 130 građana je ozlijeđeno (7.8 posto manje nego 2008. godine kad je ozlijeđena 141 osoba) od kojih je devet građana teško ozlijeđeno. Ozlijeđena su i 23 policijska službenika (2008. godine 15). Teške tjelesne ozljede zadobio je i jedan policijski službenik. Smrtno stradalih osoba nije bilo.

Oštećeno je 19 vozila u vlasništvu građana (64.8 posto manje nego 2008. godine kad ih je oštećeno 54), šest vozila MUP-a (57.1 posto manje nego 2008. godine kad ih je oštećeno 14). Materijalna šteta je počinjena na pet vozila javnog gradskog prijevoza, tri objekta i dva vagona.

Sprječavanje nereda na športskim natjecanjima

Zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, odredbi Zakona o prekršajima protiv JRM i Zakona o javnom okupljanju i drugih vezanih uz protupravna ponašanja na športskim natjecanjima u 2009. godini privedeno je 1412 osoba, od kojih su protiv 1509 osoba podneseni optužni prijedlozi (od toga 1199 po Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima).

Trenutno je na snazi 86 pravomoćnih zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima, a nema pravomoćno izrečenih mjera opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta (neki prijestupnici imaju izrečene po dvije ili više mjera zabrane prisustvovanja na športskim natjecanjima).

Kako se mjere zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima izriču na različite rokove trajanja i za različita športska natjecanja, to praktično znači da se za različite utakmice primjenjuje različiti broj mjera zabrane koje se ne mogu pratiti godišnje pa se iznosi podatak o prosječnom broju osoba pod mjerama zabrane u razdoblju od srpnja 2006. do prosinca 2009. godine:

- 2006. godine - oko 130 osoba pod mjerama zabrane;
- 2007. godine - oko 225 osoba;
- 2008. godine oko 240 osoba
- 2009. godine - oko 240 osoba pod mjerama zabrane.

Najviše mjera zabrane izrečeno na području PU splitsko - dalmatinske (63) i zagrebačke (59), dok je po športskim klubovima najviše mjera zabrane izrečeno za utakmice NK „Hajduk“ (84) i NK „Dinamo“ (64) te utakmice nogometne reprezentacije Hrvatske (82).

Raščlambom provedbe mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima utvrđeno je kako se najveći broj osoba kojima su mjere izrečene (98 posto), javlja policiji prije početka športskog natjecanja i policija nad njima ima nadzor tijekom

športskog natjecanja, a manji je broj onih, svega dva posto, koji se ne javljaju policiji. Primjenom ovih mjera počinitelji najtežih prekršaja ili kaznenih djela uklanjaju se sa športskih natjecanja, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na športskim borilištima.

Kod međunarodnih natjecanja naglasak je stavljen na prikupljanje i razmjenu sigurnosnih saznanja i podataka bitnih za pripremu i provedbu mjera osiguranja športskih natjecanja u zemlji i inozemstvu. Ovisno o potrebi i na zahtjev inozemnih policija u provedbi mjera sigurnosti na utakmicama u inozemstvu bili su uključeni i hrvatski policijski službenici.

U travnju 2009. godine na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, kojim se uvela zaštitna mjera zabrane odlaska u inozemstvo te zaštitna mjera obveznog boravka u policijskoj postaji, povećan iznos novčanih kazni i trajanje kazne zatvora te uskladba s Prekršajnim zakonom i Zakonom o osobnom identifikacijskom broju.

Krajem 2009. godine (studeni/prosinac) pripremljen je i tekst novog prijedloga Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima koji se odnose na obveze organizatora športskih natjecanja (upućen u zakonodavnu proceduru u prvom polugodištu 2010. godine).

Uporabe sredstava prisile

U 2009. godini policijski službenici uporabili su sredstva prisile u 3684 slučaja, što je za 76 slučaja ili 2.1 posto više u odnosu na 2008. godinu kad ih je zabilježeno 3608. Najveći broj sredstava prisile primijenjen je kod dovođenja osobe (999 puta ili 27.1 posto) te u svladavanju otpora (721 ili 19.6 posto), a najmanji kod odbijanja napada na osobu ili objekt. Najčešće sredstvo prisile bila je tjelesna snaga (2060 ili 59.9 posto), lisice preventivno (1549 ili 42.0 posto), palica u 39 slučaja, vatreno oružje u 20 slučajeva ili 0.54 posto te sredstva za vezivanje u 15 slučajeva ili 0.41 posto.

Primjenom sredstava prisile ozlijeđeno je 527 građana pri čemu je 515 građana lakše ozlijeđeno, devet teže, a tri su građanina smrtno stradala. Ozlijeđeno je 375 policijskih službenika među kojima je pet policijskih službenika teško ozlijeđeno, a jedan je policijski službenik smrtno stradao.

Raščlambom uporaba sredstava prisile utvrđeno je kako su tijekom 2009. godine sredstva prisile upotrebljavana zakonito i opravdano te da su se poštovala

načela razmjernosti, iznimnosti i postupnosti. Nijedna uporaba sredstava prisile nije ocijenjena kao nezakonita i neopravdana.

Napadi na policijske službenike

Tijekom prošle godine zabilježena su 275 napada na policijske službenike, što je za 22 slučaja ili 8.7 posto više u odnosu na 2008. godinu (253). Najčešće su to bili napadi tjelesnom snagom (256 ili 93.1 posto), počinjeno je 17 napada hladnim oružjem te vatrenim oružjem u dva slučaja. U tim napadima ozlijeđeno je 198 policijskih službenika, od kojih je ih je osmero teško ozlijeđeno, a jedan je policajac i smrtno stradao.

Prilikom odbijanja napada ili savladavanja otpora ozlijeđeno je 89 građana od kojih je troje građana teže ozlijeđeno, a dvoje ih je smrtno stradalo.

Pružanje pomoći na zahtjev suda, državnog odvjetnika, državnog tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima

Tijekom prošle godine Ministarstvo unutarnjih poslova pružilo je 3423 puta pomoć državnim i inim tijelima te pravnim osobama koje obavljaju javne ovlasti, što je za 4.8 posto manje u odnosu na 2008. godinu kad je takva pomoć pružena 3594 puta. Najviše pružanja pomoći izvršeno je na zahtjev sudova (2026) i zdravstvenih ustanova (1136), slijede pružanja pomoći tijelima uprave (195) te centara za socijalnu skrb (42) i ostalih (24).

Prilikom izvršenih pružanja pomoći sredstva prisile primijenjena su u 78 slučaja, najviše u zdravstvenim ustanovama (64) i sudovima (11).

Prošle je godine stupio na snagu Zakon o policijskim poslovima i ovlastima u kojem se odredba o pružanju pomoći policije promijenila u smislu proširenja mogućnosti ovlaštenim tijelima (sudovi, državni odvjetnici, državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima) koji mogu zatražiti pružanje pomoći policije kad obavljaju bilo koje službene poslove iz svog djelokruga, a ne kako je to dosad bilo uređeno i uvjetovano da to isto tijelo mora prethodno donijeti izvršni akt.

Međunarodna aktivnost

Policijski službenici Odjela za javni red sudjelovali su na brojnim međunarodnim i domaćim konferencijama, projektima, seminarima i tečajevima u zemlji i inozemstvu u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), Udruženja šefova policija zemalja Jugoistočne Europe (SEPCA), Organizacije za Europsku sigurnost i suradnju (OESS - OSCE), Švicarske agencije za razvoj i obnovu (SDC), Središta za sigurnosnu suradnju regionalnog sjedišta za provjeravanje, provedbu i pružanje pomoći pri kontroli oružja (RACVIAC), Doma za razjašnjavanje o kontroli malog naoružanja i lakog oružja Jugoistočne i Istočne Europe (SEESAC), TAIEX-a i drugih međunarodnih organizacija, ali i kroz bilateralnu suradnju s inozemnim policijama, posebice policijom Savezne Republike Njemačke.

Reforma operativno-preventivnog rada policije u odori

U sklopu implementacije Strategije djelovanja Policija u zajednici s razine Uprave policije praćena je i koordinirana provedba projekta „Reforma operativno - preventivnog rada policije u odori“ i projekta „Prevenција u lokalnoj zajednici“. Prvim projektom sustavno je praćen rad kontakt-policajaca, policijskih službenika za prevenciju i koordinatora za rad kontakt-policajaca na razini policijskih uprava. Sukladno iskazanim potrebama svih policijskih uprava i Planu obrazovanja i školovanja, specijalističke izobrazbe, stručnog osposobljavanja i usavršavanja tijekom 2009. godine provedena su dva tečaja za kontakt-policajce na Policijskoj akademiji u Zagrebu (osposobljeno 50 policijskih službenika). Otpočetak provedbe projekta (ožujka 2003. godine) do danas proveden je 21 tečaj za kontakt-policajce na kojima je osposobljeno 1109 policijskih službenika (u tijeku je 22. tečaj na kojem će biti osposobljeno još 26 policijskih službenika).

U svrhu unaprjeđenja prevencije u lokalnoj zajednici, podizanja stupnja sigurnosti i kakvoće života na lokalnoj razini projektom „Prevenција u lokalnoj zajednici“ pokrenute su aktivnosti kojima je podignut stupanj suradnje policije, tijela lokalnih vlasti i drugih službi.

Međunarodna policijska suradnja policije u odori

U sklopu Strategije djelovanja policija u zajednici tijekom 2009. godine nastavljena je provedba projekta „Međunarodna policijska suradnja policije u odori tijekom turističke sezone u RH“, kroz koji je tijekom srpnja, kolovoza i rujna na području policijskih uprava na moru (primorsko-goranske, dubrovačko - neretvanske, zadarske, istarske i splitsko- dalmatinske) službu obnašao 51 strani policijski službenik u zajedničkim ophodnjama s hrvatskim kontakt-policajcima. Navedeni oblik međunarodne policijske suradnje policije u odori ostvario se na temelju potpisanih bilateralnih memoranduma o suradnji s pojedinim zemljama.

Operativna akcija „Mir i dobro“

Operativnu akciju „Mir i dobro“ provodile su policijske uprave od 14. prosinca 2009. godine do 8. siječnja 2010. godine. U svim je sredstvima javnog priopćavanja upozoravano na opasnost od zloporabe oružja, eksploziva, pirotehničkih sredstava, a posebno od improviziranih sredstava kućne izradbe.

Tijekom akcije zabilježeno je više ozlijeđenih osoba i posljedica, a i počinjena je veća šteta na objektima. Zbog nezakonite uporabe i neopreznog rukovanja vatrenim oružjem i eksplozivnim sredstvima zabilježeno je propucavanje 20 objekata (dvije obiteljske kuće, četiri stana i osobna vozila te deset ostalih objekata).

Smrtno su stradale dvije punoljetne osobe (2008./2009. nije bilo smrtno stradalih), sedam je osoba (jedno dijete) teško ozlijeđeno (2008. / 2009. tri osobe) i 19 je osoba lakše ozlijeđeno (petoro djece, jedna maloljetna i 11 punoljetnih osoba). U istom razdoblju prošle godine tijekom operativne akcije lakše je ozlijeđeno 15 osoba (petoro djece, troje maloljetnih i sedam punoljetnih osoba).

Zbog nezakonita posjedovanja oružja, streljiva i nezakonite uporabe pirotehničkih sredstava utvrđen je 51 prekršaj za što je prijavljeno 120 osoba te osam kaznenih djela za što je prijavljeno devet osoba. Ukupno je počinjeno 1247 prekršaja protiv javnog reda i mira (prijavljeno 1677 osoba) te 1520 kaznenih djela (prijavljeno 1158 osoba).

Raščlamba provedene akcije ukazuje kako je oduzeto manje eksplozivnih i pirotehničkih sredstava te da je reciprocitetno tomu, i počinjeno manje kaznenih djela i prekršaja uslijed zloporabe eksplozivnih sredstava i pirotehnike. Ipak, posljedice su

teže nego u promatranom razdoblju prošle godine. Prema pokazateljima stanja sigurnosti u odnosu na prošlu godinu posljedice su značajnije, više je ozlijeđenih osoba i veća je počinjena šteta na objektima

Prema raspisanim tjeralicama uhićeno je 368 osoba, a zbog nezakonitog posjedovanja i uporabe oduzelo se 172 komad različitog oružja, 17 588 komada streljiva različitog kalibra, 23 kg eksploziva, 170 komada različitih eksplozivnih sredstava te 67 775 komada različite pirotehničke galanterije, što je u odnosu na promatrano razdoblje prošle akcije (2008. / 2009.) povećanje broja oduzetog oružja (91), količine eksploziva (8 kg) i različitih eksplozivnih sredstava (57), dok su oduzete nešto manje količine pirotehničke galanterije (99 646).

Kako je svrha operativne akcije „Mir i dobro“, između ostaloga, što više građana osvijestiti o štetnosti uporabe pirotehničkih sredstava i eksplozivnih naprava, iz podatka i pokazatelja da se razlučiti kako je, bez obzira na povećane štetne posljedice, svrha akcije postignuta jer se uporaba eksplozivnih tvari i pirotehnikе smanjila.

4.1. Interventna policija

Prioritetne zadaće interventnih jedinica policije u 2009. godini bile su osiguranje sigurnosno značajnijih javnih priredbi sportskog obilježja, sudjelovanje u pružanju ispomoći u izvršavanju akata državne uprave i pravnih osoba s javnim ovlastima gdje se opravdano očekivao otpor (tzv. asistencije), poslovi osiguranja šticećenih osoba, provedba mjera i radnji u sklopu OA "Turistička sezona", pružanje ispomoći u protupožarnoj sezoni, pružanje ispomoći ostalim organizacijskim policijskim oblicima na razini matičnih policijskih uprava i sprječavanje narušavanja i uspostavljanje javnog reda narušenog u većem opsegu.

Tijekom 2009. godine Zapovjedništvo interventne policije je organiziralo 61 ispomoć interventne policije na zahtjev policijskih uprava na kojima je bilo angažirano 6079 policijskih službenika. U usporedbi s 2008. godinom razvidno je smanjenje broja ispomoći i angažiranih službenika. Na ovim je poslovima u 2008. godini ostvaren 145 021 radni sat, dok je u 2009. godini ostvareno 94 225 radnih sati, što je smanjenje za 35. posto.

Policijski službenici interventne policije u 655 slučaja uporabili su sredstva prisile, što je u padu u odnosu na 2008. godinu za 253 slučaja ili 27.86 posto.

Najčešće sredstvo napada na policijske službenike interventne policije (15 puta) bila je tjelesna snaga (11 slučajeva).

Tijekom 2009. godine nastavljena je suradnja (obrazovanje i pružanje pomoći u opremanju hrvatske Interventne policije) između Saveznog ministarstva unutarnjih poslova Savezne Republike Njemačke i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Pomoć u opremi provedena je donacijom vozila za foto i videodokumentaciju i 80 kompleta zaštitne opreme za javni red i mir.

4.2. Uprava za posebne poslove sigurnosti

Tijekom 2009. godine djelatnici Uprave za posebne poslove sigurnosti (Odjel za neposrednu zaštitu, Odjel za unutarnju zaštitu i Odjel za zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda) bili su uključeni u poslove osiguranja štićenih osoba (visokih državnih dužnosnika), izaslanstava stranih država, osiguranja objekata od posebnog značaja i osiguranju stranih osoba i izaslanstava te objekata koji one koriste na području Republike Hrvatske.

U sustavu osiguranja Odjela za neposrednu zaštitu tijekom 2009. godine bilo je 14 štićenih osoba. Organizirano je neposredno osiguranje predsjednika države, cjelodnevno osiguranje visokih državnih dužnosnika te osiguranje drugih štićenih osoba i stranih izaslanstava koja su boravila u našoj zemlji tijekom godine.

Tako su službenici Odjela za neposrednu zaštitu, među inim, izvršili 1050 posebnih osiguranja štićenih osoba - 856 posebnih osiguranja štićenih dužnosnika Republike Hrvatske i 194 posebna osiguranja stranih štićenih osoba.

Tijekom službenih, radnih i privatnih posjeta stranih dužnosnika Republici Hrvatskoj službenici Odjela za neposrednu zaštitu izvršili su 194 posebna osiguranja stranih štićenih osoba - 175 posebnih osiguranja stranih štićenih osoba tijekom pojedinačnih posjeta i 19 posebnih osiguranja u provedbi mjera sigurnosti za vrijeme operativnih akcija.

U sklopu redovitih poslova Ureda policijski su službenici u odori stalno su osiguravali 43 objekta (državne ustanove, strana diplomatska predstavništva i mjesta stanovanja štićenih osoba). Osiguravajući štićene osobe i objekte nije zabilježen nijedan pokušaj terorističkog napada niti je zabilježeno njihovo moguće ugrožavanje.

Policijski su službenici za protueksplozijsku zaštitu obavili 8188 redovitih protueksplozijskih pregleda štićenih objekata. U tim su pregledima imali jedan

pronalazak sumnjivog predmeta i četiri postupanja na temelju dojave o postavljenim eksplozivnim napravama.

4.3. Specijalna policija

Sukladno Planu rada za 2009. godinu Specijalna policija nastojala je ostvariti sve postavljene zadaće koje je izvršavala samostalno i u suradnji s drugim organizacijskim jedinicama Ravnateljstva policije, odnosno MUP-a RH. Iako je razina obučenosti djelatnika bila dostatna za izvršenje svih operativnih zadaća, prioritet je i u prošloj godini bio intenziviranje obuke i trenaža kako bi se zadržala i podigla razina osposobljenosti njezinih pripadnika.

Djelujući združeno s policijskim službenicima kriminalističke i temeljne policije u protekloj su godini 332 puta djelovali 2703 policijska službenika Specijalne policije.

Pripadnici specijalne policije obavljali su složene specijalističke zadaće iz dijela svoje mjerodavnosti, a s policijskim službenicima kriminalističke i temeljne policije u većini slučajeva sudjelovali u intervencijama u kriznim situacijama, uhićenjima i lišavanjima slobode opasnih (naoružanih) osoba te skupina kojih su pripadnici bili počinitelji različitih kaznenih djela te pojedinaca i skupina kad se očekivao bijeg ili oružani otpor ili je bila riječ o pretragama terena za odbjeglom osobom, racijama i zasjedama. Među inim poslovima, sudjelovali su i u posebnim osiguranjima štićenih osoba pri čemu su se osiguranja obavljala uz uporabu snajperskih i taktičkih protuterorističkih ekipa, a povremeno uz pomoć helikopterskih ekipa sudjelovali su i u osiguranju štićenih osoba, objekata i događaja te pratnji i osiguranju novčanih sredstava za potrebe Hrvatske narodne banke i Odjela materijalno-financijskih poslova MUP-a RH (pošiljke su sigurno stizale na odredišta i nije bilo potrebe za intervencijom).

U protekloj se godini kontinuirano radilo na kontroli uzoraka i pirotehničkim pregledima provodio se nadzor uskladištenih minsko-eksplozivnih, odnosno ubojitih borbenih sredstava (premještanje i uskladištenje na druge lokacije).

Planinske su skupine bile uključene u traženja i spašavanja osoba u planinskom području i planinskim riječnim tokovima te na traženju i vađenju posmrtnih ostataka stradalnika, minsko-eksplozivnih sredstava, oružja i streljiva (na području Velebita potraga za nestalim zrakoplovom „Cessna“ i poginulim pilotima).

Pripadnici Zrakoplovne jedinice (četiri helikoptera) ostvarili su 645 sati leta od čega 11 sati 12 minuta noćnog leta. Potrošeno je 100 tisuća litara kerozina.

Ronilačke su skupine bile uključene u akcije traženja i vađenja utopljenika, minsko-eksplozivnih sredstava i inih predmeta iz mora, rijeka i jezera.

U postrojbama Specijalne policije tijekom protekle godine kontinuirano se provodila opća i specijalistička izobrazba. Međunarodna suradnja ostvarena je u sklopu mogućnosti iako još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini pa će se tijekom 2010. godine pokušati pojačati s postrojbama Specijalne policije Europske unije i susjednih zemalja.

Iako su oprema i vozila obnavljana potrebno je voditi računa o prioritetima iz Plana nabave za 2010. godinu i nabaviti neophodno naoružanje za Specijalnu policiju, što će pridonijeti uspješnosti izvršenja zadaća iz zadanog djelokruga rada.

Plan rada za 2009. godinu nije u potpunosti ostvaren zbog velike zauzetosti poligona za obuku kao i racionalizacije troškova Ministarstva unutarnjih poslova, a po pojedinim specijalnostima održano je nekoliko seminara i tečajeva koji se nisu mogli planirati na početku godine, a tijekom godine su se pokazali kao neophodni radi podizanja razine osposobljenosti.

4.4. Operativno - komunikacijski centar policije

Operativno – komunikacijski centar policije zaprima obavijesti o sigurnosnim događajima i pojavama, obavlja njihovu obradu i distribuciju policijskim postajama i policijskim službenicima na terenu, ali i pojedincima i institucijama izvan policijskog sustava policije; usklađuje rad i postupanje policijskih postaja i policijskih službi na terenu te prikuplja i obrađuje dodatne obavijesti o događajima i pojavama.

Tijekom 2009. godine djelatnici Operativno-komunikacijskog centra policije Ravnateljstva policije obavljali su redovne zadaće predviđene Planom rada Ravnateljstva policije, zakonima i drugim propisima.

Operativno-komunikacijski centri policijskih uprava unijeli su 333 243 događaja (2008. godine 333 493) ili prosječno oko 912 događaja dnevno (2008. godine 913). Tijekom 2009. godine OKC policije obradio je 5794 brzojava (2008. godine 4538), dok je 967 brzojava (2008. godine 1077) raspisano drugim policijskim upravama, tijelima državne uprave te Ministarstvu vanjskih poslova i veleposlanstvima drugih država u Republici Hrvatskoj.

U sklopu projekta Ravnateljstva policije „Policija javno djeluje-javnost ocjenjuje“ OKC policije zaprimio je 1282 poziva na besplatni telefon 0800-00-92. Većina su poziva bili lažni ili pogrešni ili dječja igra (2008. godine 1450). Od svih poziva u 115 slučajeva (2008. godine 125) djelatnici OKC-a policije intervenirali su odmah - policijskoj upravi na koju se poziv odnosio upućivao se nalog da poduzme hitne mjere; u 220 slučajeva (2008. godine 250) dana je informacija ili savjet, dok je u 76 slučajeva (2008. godine 67) zaprimljena telefonska ili telefaks predstavka koja se prosljeđivala Ravnateljstvu policije.

Na antikorupcijski broj faksa 0800 8092 zaprimljen je 31 dopis (2008. godine 12), koji su prosljeđeni Odjelu gospodarskog kriminaliteta. Zaprimljeno je i više od 360 poziva (2008. godine 98) na antikorupcijski telefonski broj 0800 5092, a pozivateljima su se davali savjeti komu da se obrate u pojedinim slučajevima.

Uz redovite poslove OKC policije aktivno je sudjelovao u operativnoj akciji „Mir i dobro 2008/2009“.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI

Sigurnost, zaštita i kontrola državne granice ključno je pitanje svake suverene i samostalne države. Zbog svojeg geopolitičkog položaja i specifičnog oblika državnog teritorija, nadzor državne granice zahtijeva osobit i specifičan pristup. Tu zahtjevnu i složenu zadaću obavlja Uprava za granicu koja je organizacijska jedinica Ravnateljstva policije.

Osim nadzora, zadaće Uprave za granicu su: predlaganje novih metoda u organizaciji nadzora državne granice, praćenje zakonitosti postupanja, pružanje stručne pomoći, praćenje nadzora i primjene propisa, praćenje i nadzor stanja nezakonitih migracija, ostvarivanje međunarodne suradnje vezane uz nadzor državne granice i suzbijanje nezakonitih migracija, sudjelovanje u izradbi međunarodnih i međudržavnih ugovora i nadzor njihove provedbe te sudjelovanje u radu međudržavnih povjerenstava i inih tijela.

Kao buduća punopravna članica Europske unije, Republika Hrvatska zakonodavstvo upravljanja granicom mora prilagoditi i uskladiti s europskim standardima. Da bi ostvarila određeni strateški cilj i učinkovito obavljala zaštitu budućih granica Europske unije, Uprava za granicu institucionalno je i administrativno podignula razinu svojih kapaciteta, postavivši strateški cilj i pravni okvir donošenjem zakona i pravilnika, potpisivanjem međudržavnih i međunarodnih sporazuma o suradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala. Pozitivnih pomaka bilo je i u stručnom usavršavanju i osposobljavanju službenika granične policije kojih je u studenom 2009. godine bilo 5347. Održana su četiri specijalistička tečaja te ciklus regionalnih TAEX seminara za rukovoditelje granične policije na državnoj i lokalnoj razini (194 rukovoditelja). U smislu tehnološkog razvitka službe izvršeno je opremanje i uspostava Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (18 graničnih prijelaza), omogućen je pristup Interpolovom sustavu (10 pomorskih graničnih prijelaza), što omogućava automatiziranu i istodobnu provjeru velikog broja osoba, a na višu razinu podignuta je infrastruktura i tehnička oprema (vozila, osobna računala, optički čitači putnih isprava, plovila za more i rijeke itd.).

Sukladno sigurnosnim prosudbama, Uprava za granicu nadzire rad policijskih službenika, njihovo poznavanje zakonskih propisa i korištenje tehničkih pomagala (Odjel za nezakonite migracije, Odjel za susjedne zemlje, Odjel za zaštitu državne granice).

Policijski službenici Uprave za granicu sudjeluju u radu različitih povjerenstava i radnih skupina, ostvaruju izuzetno dobru suradnju s drugim tijelima državne uprave, sudjeluju u izradi i donošenju zakona vezanih za granična pitanja, ostvaruju međunarodnu suradnju provedbom projekata koje financira EU, suradnjom sa susjednim zemljama, međunarodnim organizacijama, inicijativama i agencijama ostvaruju bilateralnu suradnju sa zemljama u okruženju te Republikom Austrijom, Njemačkom, Francuskom, Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske, Kraljevinom Nizozemskom, Republikom Kosovo, SAD-om, Poljskom i Kanadom. Policijski službenici Uprave za granicu ostvaruju multilateralnu suradnju u svrhu usvajanja europskih standarda u kontekstu europskih integracijskih procesa, provođenjem seminara i tečajeva, analizom razine učinkovitosti rada granične policije sukladno standardima europskih integracijskih procesa.

DRŽAVNA GRANICA REPUBLIKE HRVATSKE I GRANIČNI PRIJELAZI

Dužina državne granice Republike Hrvatske iznosi 3332 kilometra (1369.5 km kopnene, 1012.5 km riječne i 950 km morske granice). Državna granica je određena i označena samo u dijelu s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim zemljama u tijeku je (međudržavna povjerenstva).

Na državnoj granici 189 je graničnih prijelaza, a najviše ih je na dijelu granice s Republikom Slovenijom (60) i Bosnom i Hercegovinom (55). Od 189 graničnih prijelaza, 175 su stalni granični prijelazi, a 14 sezonskih graničnih prijelaza. Sezonski granični prijelazi otvoreni su isključivo za pomorski (11), odnosno zračni međunarodni promet (1) tijekom turističke sezone.

Poslovi nadzora državne granice obavljaju se u 79 policijskih postaja ustrojstveno raspoređenih u 18 policijskih uprava - 28 postaja je specijaliziranih (13 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 1 ispostava, 6 pomorske policije i 3 postaje za graničnu kontrolu), dok je 51 postaja mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice ne obavljaju se na području PU bjelovarsko-bilogorske i požeško-slavonske (u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija).

PROMET PUTNIKA NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA

Preko graničnih prijelaza zabilježeno je 141 383 047 prelazaka putnika i prometnog osoblja, što je za 5.6 posto manje u odnosu na 2008. godinu kad je zabilježeno 149 810 005 prelazaka. Od toga broja stranci čine 66.8 posto prelazaka (94 .494 894), a hrvatski državljani 33.2 posto (46 888 553). Najviše prelazaka (44.2 posto) zabilježeno je na granici s Bosnom i Hercegovinom (62 515 928 prelazaka). Drugi po brojnosti prometa putnika su granični prijelazi s Republikom Slovenijom čiji udjel u ukupnom prometu iznosi 38.4 posto prelazaka (54 343 350).

Najfrekventniji granični prijelaz bio je MCGP Klek s 9 277 925 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udjel od 6.6 posto. Uspoređujući promet s 2008. godinom, na spomenutom graničnom prijelazu promet se povećao za 23.9 posto. Slijedi MCGP Zaton Doli s 9 153 141 putnik s udjelom 6.5 posto u ukupnom prometu i povećanjem u odnosu na prethodnu godinu za 22.3 posto. Treći granični prijelaz po prometu putnika je MCGP Bregana s 8 672 694 putnika, što čini 6.2 posto udjela u ukupnom prometu.

Izuzev navedenih graničnih prijelaza, svi drugi granični prijelazi bilježe pad putničkog prometa u odnosu na 2008. godinu.

Hrvatsku državnu granicu prešlo je 46 767 493 vozila, što je povećanje od 7.3 posto u odnosu na 2008. godinu. Razlog razlici između smanjenja putnika za oko pet posto i povećanja broja vozila za oko sedam posto jest u tomu što je od veljače 2009. godine na snazi drukčiji način obračuna prometa putnika.

IZDANI DOKUMENTI NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA

U obavljanju poslova nadzora državne granice granična policija je izdala 39 520 dokumenata, što je u odnosu na prošlu godinu više za 26.0 posto. Najviše su izdalo odobrenja za unos i prijenos oružja, što je 4.6 posto više u odnosu na 2008. godinu (lovne destinacije u RH i BiH). Putne vize su druge po zastupljenosti, a izdano ih je 43.9 posto manje, slijede tranzitne vize sa 17.0 posto smanjenja. Razlozi smanjenja su u privremenoj suspenziji viznog režima Rusije i Ukrajine tijekom turističke sezone.

ODBIJANJE ULAZAKA I IZLAZAKA U /IZ RH

Tijekom 2009. godine granična je policija za 21 594 strana državljana ustvrdila kako ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj, odbivši im ulazak, što je 15.2 posto manje nego tijekom 2008. godine. U ukupnom broju odbijenih ulazaka najviše su zastupljeni državljani BiH (8315) s udjelom od 38.5 posto i padom od 18.5 posto u odnosu na 2008. godinu. Drugi po zastupljenosti su državljani Srbije (1950) sa smanjenjem od 35.6 posto i udjelom 9.1 posto. Državljanima Slovenije treći su po brojnosti odbijenih ulazaka (792) s udjelom od 3.7 posto.

Zbog neposjedovanja putnih isprava i neispunjavanja uvjeta za ulazak u treće zemlje, granična policija odbila je izlazak iz Republike Hrvatske za 4562 osobe, što je 7.8 posto više nego u 2008. godini (4128 hrvatska državljana, a 434 stranca).

PREGLED ZLUPORABE DOKUMENATA (KRIVOTVORENI/TUĐI)

Granična policija je otkrila 208 krivotvorenih isprava i 88 tuđih isprava (296), što je u usporedbi s 2008. godinom smanjenje za 29.4 posto. S krivotvorenim i tuđim dokumentima najčešće su se koristili državljani Kosova (71), Srbije (66), BiH (44), Turske (37) i hrvatski državljani (27). Najčešći način krivotvorenja dokumenata je umetanje fotografije, preinaka podataka i izbacivanje pojedinih stranica u putnim ispravama i osobnim iskaznicama. Najviše je otkriveno krivotvorenih dokumenata na graničnim prijelazima PU zagrebačke (76), dubrovačko-neretvanske (45), vukovarsko-srijemske (39) i brodsko-posavske (25).

Kako je područje Republike Hrvatske jedno od najznačajnijih tranzitnih smjerova nezakonitih migracija prema Zapadnoj Europi, sumnja se u značajnu *tamnu brojku* neotkrivenog korištenja krivotvorenim i tuđim putnim ispravama i vizama.

SUZBIJANJE PREKOGRANIČNOG KRIMINALA

Policijski službenici za suzbijanje prekograničnog kriminala, u čijoj je nadležnosti rješavanje manje složenog kriminala na lokalnoj razini, obradili su 2649 kaznenih djela i 1527 prekršaja. Na državnoj su granici zabilježena 2864 slučaja krijumčarenja roba i ljudi (opojne droge, cigarete, oružje, streljivo, eksploziv, vozila,

meso, umjetnine, novac, živa stoka, flora i fauna), a najviše se slučaja krijumčarenja otkrilo na graničnim prijelazima (2562), dok su ostali slučajevi otkriveni na „*zelenoj granici*“. Tako je, primjerice oduzeto 451 697 kutija cigareta, uglavnom na ulazu u RH iz Srbije i BiH. U krijumčarenju robe i ljudi sudjelovalo je 3410 osoba.

Zabilježeno je 858 slučajeva krijumčarenja droge, a zaplijenjeno je više od 164 kilograma droge, što je povećanje za 6.7 posto u odnosu na 2008. godinu.

U 113 slučaja krijumčarenja oružja i streljiva sudjelovale su 122 osobe, što je povećanje od 34.0 posto. No, zabilježeni slučajevi nisu ukazivali na krijumčarenje u svrhu terorističkog djelovanja, nego se najčešće radilo o talijanskim lovcima.

OSTALE AKTIVNOSTI NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA

Po međunarodnim potragama pronađeno je 114 osoba, što je 1.8 posto više nego u 2008. godini. Prihvatili smo 386 deportiranih hrvatskih državljana, što je 15.9 posto manje nego u 2008. godini. Broj repatriranih hrvatskih državljana je 791 osoba i u odnosu na prošlu godinu smanjen je broj za 22.2 posto .

Pokazatelji za 2008. i 2009. godinu ukazuju da se nastavlja trend intenzivnog i usmjerenog postupanja policijskih službenika tijekom granične kontrole u svrhu otkrivanja korištenja krivotvorenih putnih isprava, otkrivanja krijumčarenja vozila, pokušaja izbjegavanja granične kontrole i carinskog nadzora, kao i otkrivanja krijumčarenja droga. Analizom kažnjivih radnji prema mjestima počinjenja može se istaknuti kako je njihova veća otkrivenost na graničnim prijelazima koji se nalaze na glavnim prometnim smjerovima koji prolaze preko Republike Hrvatske (tzv. 10. koridor).

Iako se poduzimaju aktivnosti kako bi se dosegnuo potreban broj policijskih službenika u graničnoj policiji, provodi njihova obuka i stalno nabavlja tehnička oprema potrebna za učinkovito obavljanje granične kontrole (nacionalna sredstva i sredstva EU projekata), potrebno je istaknuti kako još uvijek nije dostignuta razina sukladna tzv. *schengeskim standardima*, što ima i manji utjecaj na potrebnu učinkovitost policijskih službenika u sprječavanju nezakonitih radnji kod prelaska državne granice. Međutim, unatoč određenim nedostacima, stanje sigurnosti na graničnim prijelazima zadovoljavajuće je s trendom povećanja učinkovitosti postupanja policijskih službenika u suzbijanju svih oblika prekograničnog kriminala.

NEZAKONITE MIGRACIJE

Cjelovita zaštita državne granice utemeljena je na sektorskom ustroju, ali treba istaknuti i ulogu drugih dijelova policije (specijalna, interventna i temeljna) posebno u dubini teritorija. Prema vrijedećim hrvatskim zakonima *nezakonit prelazak državne granice* smatra se ako osoba prijeđe državnu granicu izvan mjesta ili vremena određenog za prelazak državne granice, izbjegne graničnu kontrolu, uđe dok je na snazi zabrana ulaska i boravka u RH, uđe s vizom ili odobrenjem boravka koji su izdani na osnovi prijeverno podnesenog zahtjeva, uđe na temelju tuđe, krivotvorene putne ili druge isprave koja je potrebna za ulazak.

Tako je tijekom 2009. godine u *nezakonitom prelasku* zatečeno je 1868 osoba (u odnosu na prošlu godinu manje za 21.1 posto). Devedeset posto svih nezakonitih migranata u Republiku Hrvatsku čine državljani zemalja jugoistočne Europe - Srbije, BiH, Turske, Makedonije i Albanije. Razlog poboljšanja stanja je u boljoj obučenosti i opremljenosti graničnih policajaca te regionalnoj suradnji.

Zbog nezakonitog prelaska državne granice granična policija obradila je 1823 osobe. U nezakonitom prelasku najviše je zatečeno bosanskohercegovačkih državljana - 481 (povećanje za 21.8 posto; hrvatskih - 322 (smanjenje 8.8 posto); državljana Kosova - 236 (povećanje 382 posto) te državljana Srbije - 185 (smanjenje 69.9 posto)

U 2009. bilježi se smanjenje *nezakonitog boravka* stranaca za 16.8 posto (1673 prekršaja), a počinitelji su uglavnom državljani BiH, Srbije, Kosova, Makedonije i Albanije. Slično je stanje i kad je riječ o *nezakonitom radu*. U 2009. godini bilježimo pad nezakonitog rada stranaca za 22.85 posto (1881 prekršaj). Ipak, *neposjedovanje putne isprave* najčešći je prekršaj koji su činili stranci, njih 4376, što je porast za 13.3 posto.

Mjere prema strancima

Broj poduzetih mjera prema strancima je u porastu. Promjenama Zakona o strancima uveden ubrzan je postupak protjerivanja. Broj zaštitnih mjera protjerivanja povećao se za 50 posto, otkaza boravka za 31 posto, a broj rješenja o protjerivanju za 35 posto (60 posto doneseno je ubrzanim postupkom). Otkriveno je i 219 migranata, od kojih se 38 osoba vodilo u potražnim evidencijama.

PRIHVAT I VRAĆANJE NA ZAJEDNIČKOJ GRANICI

Tijekom 2009. godine na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična policija prihvatila je 404 osobe (za 14.7 posto manje nego u 2008. godini), a vratila je 495 osoba (za 27.10 posto manje u odnosu na 2008. godinu). Najviše je prihvaćeno bosanskohercegovačkih državljana (130), državljana Srbije (60) i državljana Kosova (53): Među vraćenima opet je najviše bilo bosanskohercegovačkih državljana (144), albanskih državljana (104) i državljana Kosova (99).

Prisilna udaljenja

S hrvatskog područja prisilno je udaljeno 1019 stranaca (BiH 446, Srbije 131, Turske 86, Albanije 56 i Makedonije 47).

Privremeni ostanak je institut koji se koristio samo u iznimno složenom i teško rješivim pojedinačnim slučajevima. Za trinaest stranih državljana odobren je privremeni ostanak (jedna državljanica Kosova i jedna državljanica BiH, sedam osoba neutvrđenog državljanstva te po dva državljana Srbije i Ruske Federacije).

Žalbeni postupci bilježe trend pada: procesuirana su 62 žalbena predmeta od čega 34 rješenja o protjerivanju i 25 otkaza boravka. Donesena su tri rješenja vezana uz poništenje i ukidanje rješenja po pravu nadzora.

ANALIZA RADA U SUZBIJANJU NEZAKONITIH MIGRACIJA

Stanje nezakonitih migracija na području RH u promatranom razdoblju ocjenjeno je zadovoljavajućim. Nezakonite migracije nastavljaju trend pada. Ipak ostaje činjenica da je RH još uvijek u najvećoj mjeri tranzitna zemlja za veliki broj nezakonitih migranata s dominacijom državljana jugoistočne Europe koji u nezakonitim migracijama zauzimaju udjel od gotovo 90 posto.

Ova linija rada značajno je unaprijeđena, a novim Zakonom o strancima učvršćena je njihova pozicija unutar granične policije, ali se ističe potreba za boljom povezanosti svih državnih tijela te bržim protokom informacija.

POVREDA DRŽAVNE GRANICE

Tijekom 2009. godine zabilježeno je 40 povreda državne granice na kopnenoj i riječnoj granici (otuđenje obavijesnih ploča, nezakonita eksploatacija rudnog blaga, sječa šuma, požari i sl.). Zabilježeno je 138 povreda državne granice na moru, što je 1.5 puta više nego 2008. godine, od čega je bilo 129 povreda crte razgraničenja na području Savudrijske vale.

Poboljšana je učinkovitost granične policije, što je pridonijelo korištenje tehničke opreme, ali i nadalje postoji potreba za daljnjim stručnim usavršavanjem i nabavom nedostatne opreme kao i upoznavanje s novim načinima krijumčarenja i rutama nezakonitih migranata.

PREGLED POSLOVA POMORSKE POLICIJE

Policijski službenici pomorske policije svoje službene zadaće obavljali su u akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora RH (27 graničnih prijelaza na moru / 11 sezonskih).

Ostvareno je 4917 ophodnih službi, a u poduzimanju operativnih zadaća odrađeno je 45 318 sati službe na moru. U hvatanju počinitelja kaznenih djela i prekršitelja postavljeno je 69 zasjeda (uspješnost veća za 1.3 puta u odnosu na 2008. godinu). Uzapćeno je šest plovila (četiri strana ribarska plovila).

Podnijeto je 169 kaznenih prijava uglavnom iz dijela morskog ribarstva, a protiv 4026 osoba podnesena je prekršajna prijava (gospodarski i športski ribolov), a 340 osoba mandatno je kažnjeno.

Bilo je 138 povreda državne granice na moru od čega 129 na području Savudrijske vale (ribarska plovila). Policijski službenici sudjelovali su u 63 akcije spašavanja ljudskih života i 83 puta stradanja osoba.

Na pomorskim graničnim prijelazima ušlo 1 817 589 putnika i članova posade, a izašlo 1 799 634 putnika i članove posade (kao i 2008.). Granični nadzor je obavljen nad 17 594 brodova, jahti i brodica, a na izlasku njih 15 194, što je za 4.3 posto manje nego 2008. godine. Od ostalih poslova obavljene su kontrole teretnih brodova, izdavanje odobrenja članovima posade, tranzitnih viza, putnih viza itd.

U djelovanju granične policije na moru, MUP je prepoznao nužnost zajedničkog postupanja s drugim ministarstvima čiji je djelokrug rada usko vezan za

postupanje na moru. Tako je tijekom 2009. godine ostvareno niz zajedničkih akcija u suradnji s carinicima, službom Lučke kapetanije, državnim inspektoratom i ostalima. Sukladno odredbama Zakona o obalnoj straži, osnovana je Središnja koordinacija, Stručno tijelo i Područne jedinice koordinacije za zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru te su temeljem Plana zajedničkih akcija na području sedam policijskih uprava na moru provedene zajedničke akcije svih tijela državne uprave čije se postupanje odnosi na more (ostvarene 423 zajedničke akcije u kojima je sudjelovalo 768 policijskih službenika, uz angažiranje 136 policijskih plovila).

Temeljem Ugovora o gradnji s brodogradilištem „Montmontaža – Greben“ za potrebe pomorske policije izgrađena su i isporučena dva plovila tip B i osam plovila tip C temeljem Ugovora o gradnji s tvrtkom RIS Marine;

Sigurnosno stanje na morskome prostoru tijekom 2009. bilo je bez većih oscilacija. Rezultati rada uvelike ovise o tehničkoj ispravnosti plovila, što je i preduvjet za poboljšanje stanja sigurnosti na morskoj državnoj granici.

PREGLED POSLOVA AERODROMSKE POLICIJE

Opseg zračnog prometa tijekom 2009. bilježi pad u odnosu na 2008. godinu. Preko zračnih luka ostvaren promet od 5 003 340 putnika (6.92 posto manje), od čega u je međunarodnom prometu zabilježeno 3 995 810 putnika, a u domaćem prometu 1 007 530. Ostvareno je ukupno 75 678 letova od toga u međunarodnom prometu 55 446 ili 73 posto. Zaštitu civilnog zračnog prometa u RH obavljaju službenici aerodromske policije u suradnji s drugim subjektima u zračnim lukama (carina, kontrola leta, pripadnici službe sigurnosti, zaštitarske tvrtke).

Zabilježeno je 11 nesreća zrakoplova u kojima je pet osoba smrtno stradalo, devet je osoba teško ozlijeđeno, a jedna je osoba zadobila lakše tjelesne ozljede;

U svrhu zaštite civilnog zračnog prometa pregledano je 3 005 180 putnika, a u potražnim evidencijama otkriveno je 376 osoba. Kakvoća preventivnih mjera i cjelokupnog sustava zaštite civilnog zračnog prometa može se ocijeniti vrlo dobrom.

Temeljem Plana Ravnateljstva policije testirane su mjere zaštite nad svim subjektima civilnog zračnog prometa. Testiranje obuhvaća preventivne mjere zaštite iz nadležnosti policije, operatora aerodroma, štíćenih aerodromskih područja, putnike, prtljagu, objekte, instalacije opremu, mjere reakcije na izvanredni događaj.

Analize su pokazale visoku razinu preventivnih mjera, što sustav zaštite civilnog zračnog prometa tijekom 2009. godine ocjenjuje vrlo dobrim.

INTEGRIRANO UPRAVLJANE GRANICOM RH

Međuresorna radna skupina Vlade Republike Hrvatske za integrirano upravljanje granicom održala je šest sastanaka na kojima je analiziran rad o provedbi ciljeva iz Akcijskog plana za integrirano upravljanje granicom, a koji je uzet kao mjerilo za zatvaranje poglavlja 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“. Jednako tako, usvojila je revidirane tekstove Strategije i njezina provedbenog Akcijskog plana kao i III. izvješće o provedbi Strategije koje je prihvatila Vlada Republike Hrvatske. U svrhu realizacije ciljeva iz Akcijskog plana, izrađena je web stranica Međuresorne radne skupine, koja će biti kao link na web stranici MUP-a i trenutno je u testnoj fazi.

Međuresorna radna skupina sudjeluje u provedbi dvogodišnjeg IPA Regionalnog projekta „Integrirano upravljanje granicom na Zapadnom Balkanu i Turskoj. U Republici Hrvatskoj boravila je afrička delegacija sastavljena od predstavnika država Zapadne i Centralne Afrike, kako bi se upoznala s konceptom integriranog upravljanja granicom u praksi. Dodatnu važnost ovom posjetu daje činjenica kako je voditelj njihova Projekta za studijski posjet od svih država Europske unije odabrao Hrvatsku, koja jedina u svijetu ima određenih praktičnih iskustava u provedbi navedenog koncepta“.

AKTIVNOST MOBILNE JEDINICE ZA PROVEDBU NADZORA DRŽAVNE GRANICE

Mobilna jedinica osigurava nepovredivost državne granice, štiti živote i zdravlje ljudi, sprječava i otkriva kaznena djela i druge opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak, nacionalnu sigurnost u dubini teritorija RH. Tehnički je opremljena prema schengenskim standardima. Operativno surađuje i zajednički radi s drugim državnim tijelima i ustrojstvenim jedinicama MUP-a, gdje postiže zavidne rezultate posebno u pronalaženju skrivene krijumčarene robe i suzbijanju svih oblika kriminaliteta, a posebice prekograničnog. Radni rezultati i učinkovitost su izuzetno dobri prije svega zbog značajnih zapljena opojne droge i cigareta.

AKTIVNOSTI PRIHVATNOG CENTRA ZA STRANCE

Prihvatni centar za strance primio je 460 stranaca (396 muškaraca, 42 žene i 22 djece). Među njima je najviše bilo državljana Kosova (124), Turske (78), Albanije (57), BiH (55), Srbije (34), Makedonije (28), Rumunjske (10) i Afganistan (9), što je 313 stranaca manje nego u 2008. godine. Ostvareno je 8826 noćenja. U Centru su u prosjeku dnevno boravila 24 stranca. Otpušteno je 469 stranaca (389 muškaraca, 49 žena i 31 dijete). Obavljeno je 1189 liječničkih pregleda.

U 2009. godini 14 stranaca prepraćeno je u Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini. Prihvatni centar za strance organizirao je i obavio 260 preprata zbog prisilnog udaljenja stranaca među kojima prednjače državljani Kosova (128), Turske (79), Albanije (57), BiH (50), Srbije (36), Makedonije(26) i dr. U tu svrhu utrošeno je oko 506 130 kuna i 1818 eura za kupnju karata, izradu dokumenata i ostalo, dok su ukupni troškovi na ime troškova prisilnog udaljenja iznosili oko 3 182 705 kuna.

Na inicijativu Hrvatskog Crvenog križa i u suradnji s Isusovačkom službom za izbjeglice, u primjeni je program „Psihosocijalna podrška migrantima u Prihvatnom centru za strance“. Svrha programa je pružanje humanitarne pomoći i potpore migrantima u pritvoru, posebno ranjivim skupinama, traumatiziranim osobama i osobama sa zdravstvenim poteškoćama.

Postupanje policijskih službenika RH u području nezakonitih migracija, prati se kao dio projekta „Jačanje hrvatskog civilnog društva u području migracija i azila kao priprema za pristupanje RH u Europsku uniju“. Projekt financira Kraljevina Nizozemska. Svrha mu je uvid civilnog društva u sustav, metodičnost, zaštitu ljudskih prava tijekom postupanja policijskih službenika, zaštita prava nezakonitih migranata i tražitelja azila, izrada različitih prijedloga i utjecaja na zakonodavstvo i ostalo.

Uvidom u rad Prihvatnog centra za strance stručni eksperti nisu imali primjedbi.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

U 2009. godini požara je manje za 5,7 posto, materijalna šteta je manja za 52,1 posto, a manje je i izgorjele površine za 52,0 posto.

U požarima je smrtno stradalo 28 osoba, što je manje za 28,2 posto u odnosu na 2008. godinu (2008. – 39). Ozlijeđenih osoba u požarima je manje za 10,0 posto.

Policajska uprava	Broj požara			Spaljena površina ha		Materijalna šteta u kunama			Stradale osobe 2009.	
	2008.	2009.	+ - %	2008.	2009.	2008.	2009.	+ - %	poginuli	ozlijeđeni
zagrebačka	1.866	2.013	+7,9	3.945	885	31.719.142	36.588.761	+15,4	3	13
splitsko-dalmat.	925	578	-37,5	3.546	896	212.408.224	19.535.698	-90,8	1	5
primorsko-gor.	310	304	-1,9	259	249	12.883.558	10.032.375	-22,1	1	12
osječko-baranj.	249	349	+40,2	172	318	13.798.080	5.854.418	-57,6	2	9
istarska	533	570	+6,9	137	347	5.919.935	8.462.890	+43,0	1	3
dubrovačko-ne.	246	204	-17,1	449	124	11.796.282	20.504.583	+73,8		
karlovačka	223	215	-3,6	11.393	7.134	18.384.795	12.074.748	-34,3	3	1
sislačko-moslav.	412	422	+2,4	18.242	5.896	27.955.058	12.781.461	-54,3	3	14
šibensko-knin.	897	598	-33,3	4.908	1.207	59.594.419	31.012.429	-48,0	2	4
vukovarsko-srij.	78	88	+12,8	27	16	1.792.150	2.406.299	+34,3	1	3
zadarska	901	671	-25,5	4.772	2.962	23.206.036	15.415.074	-33,6		18
bjelovarsko-bilo.	208	229	+10,1	155	67	3.755.923	4.056.683	+8,0	1	1
brodsko-posav.	133	238	+78,9	86	298	3.693.837	2.711.914	-26,6	3	
koprivničko-križ.	181	190	+5,0	14	45	1.252.242	2.700.051	+115,6	2	3
krapinsko-zag.	184	224	+21,7	57	106	2.429.440	1.359.625	-44,0		1
ličko-senjska	227	156	-31,3	2.369	3.641	5.956.209	24.033.060	+303,5		
međimurska	54	30	-44,4	4	29	1.273.522	973.090	-23,6		
požeško-slav.	134	175	+30,6	108	195	993.019	1.199.317	+20,8	1	
varaždinska	136	138	+1,5	630	98	11.969.175	4.075.743	-65,9	4	10
virovitičko-podr.	111	157	+41,4	61	124	3.091.842	1.588.115	-48,6		2
UKUPNO	8.008	7.549	-5,7	51.334	24.637	453.872.886	217.366.333	-52,1	28	99

U 2009. godini broj eksplozija je manji za 20,0 posto, a materijalna šteta za 55,5 posto.

Eksplozije	Broj eksplozija			Poginuli		Ozlijeđeni		Materijalna šteta u kunama		
	2008.	2009.	+ - %	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	+ - %
UKUPNO	15	12	-20,0		2	5	12	2.047.387	911.580	-55,5

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

U 2009. godini nesreća je manje za 4,9 posto. Smrtno je stradalo 209 osoba, što je za 13,99 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Teško ozlijeđenih osoba u nesrećama je manje za 9,8 posto, a lakše ozlijeđenih za 15,18 posto u odnosu na 2008.

Vrsta događaja	Broj događaja			Posljedice					
	2008.	2009.	+ - %	Smrt		Teško ozlijeđeni		Lakše ozlijeđeni	
				2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.
Nesreća na radu	1.059	915	-13,6	31	24	454	401	494	387
Samoranjavanja	44	44	0,0		2	23	17	19	24
Padovi	446	443	-0,7	44	37	199	188	157	156
Utapanja	94	86	-8,5	84	74		1		
Nestanak osobe	1.753	1.733	-1,1	15	12		2	3	1
Ostali događaji	104	106	+1,9	69	60	6	6	12	13
UKUPNO	3.500	3.327	-4,9	243	209	682	615	685	581

Samoubojstva i pokušaji samoubojstava

Samoubojstava je manje za 3,5 posto u odnosu na 2008. Dovršenih samoubojstava je manje za 2,2 posto, a pokušanih samoubojstava je manje za 4,9 posto u odnosu na 2008. godinu.

Samoubojstva i pokušaji samoubojstava		UKUPNO		+ - %	2009.				
		2008.	2009.		Dovršena	Pokušana	žene		
							Dovršena	Pokušana	Ukupno
Način izvršenja	Vješanje	571	532	-6,8	448	84	92	13	105
	Pucanje iz oružja	127	133	+4,7	100	33	3	2	5
	Bacanje u vodu	45	40	-11,1	24	16	15	9	24
	Trovanje	307	273	-11,1	36	237	20	144	164
	Ubadanje	43	44	+2,3	9	35		7	7
	Bacanje pod vlak	31	21	-32,3	17	4	3	2	5
	Bacanje s građevine	73	97	+32,9	57	40	25	20	45
	Rezanje žila	158	163	+3,2	12	151	3	55	58
	Ostalo	110	111	+0,9	46	65	9	22	31
	UKUPNO	1.465	1.414	-3,5	749	665	170	274	444
Dob počinitelja (godine)	do 14	16	15	-6,3	3	12		11	11
	15 - 18	57	56	-1,8	8	48	1	36	37
	19 - 25	146	121	-17,1	37	84	2	34	36
	26 - 35	189	182	-3,7	58	124	8	43	51
	36 - 50	377	382	+1,3	178	204	29	79	108
	51 - 65	302	315	+4,3	203	112	46	38	84
	iznad 65	378	343	-9,3	262	81	84	33	117
	UKUPNO	1.465	1.414	-3,5	749	665	170	274	444

8. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

U 2009. godini napada na policijske službenike je više za 10,9 posto. Broj lakše ozlijeđenih policijskih službenika je veći za 21,2 posto, teže ozlijeđenih dva puta je više, a smrtno je stradao jedan policijski službenik.

NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE		Napadi na policijske službenike			Prostor napada	
		2008.	2009.	+ - %	zatvoreni	otvoreni
Ukupno napada		248	275	+10,9	75	200
Napadnuti pol. služb.	jedan	173	213	+23,1	58	155
	dva	55	46	-16,4	11	35
	tri i više	20	16	-20,0	6	10
Policijski službenici napadnuti pri	održavanju JRM	71	76	+7,0	16	60
	kontrola prometa	34	38	+11,8		38
	provjeri identiteta	32	24	-25,0	5	19
	uhicenju	26	22	-15,4	8	14
	privođenju	21	35	+66,7	12	23
	zadržavanju i preprati	8	7	-12,5	5	2
	asistencijama	6	2	-66,7	1	1
	van službe	3	5	+66,7	3	2
	kod osiguranja	3	1	-66,7		1
	nadzoru granice	3	3	0,0	1	2
	bez povoda	20	33	+65,0	12	21
	ostalo	21	29	+38,1	12	17
Sredstvo napada	vatreno oružje	6	2	-66,7	1	1
	hladno oružje	22	17	-22,7	5	12
	tjelesna snaga	196	231	+17,9	63	168
	ostalo	24	25	+4,2	6	19
Sredstva prisile	broj uporaba	217	222	+2,3	63	159
	nad brojem osoba	251	270	+7,6	65	205
	tjelesna snaga	168	167	-0,6	52	115
	palica	6	9	+50,0	2	7
	vatreno oružje	6	3	-50,0	2	1
	ostalo	37	43	+16,2	7	36
Nastradalo građana	lako	91	84	-7,7	18	66
	teško	1	3	+200,0	1	2
	smrt		2		1	1
Nastradalo pol. služb.	lako	156	189	+21,2	52	137
	teško	4	8	+100,0	3	5
	smrt	1	1	0,0	1	
Poduzete mjere	privođenje	118	106	-10,2	27	79
	blokada					
	raspisana tjeratica		1			1
	kaznena prijava	235	260	+10,6	73	187

9. UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Tijekom 2009. godine policijski službenici uporabili su sredstva prisile za 2,2 posto više u odnosu na 2008. godinu. Prilikom primjene sredstava prisile nad građanima, tri osobe su smrtno stradale, dok je devet teško ozlijeđeno, a 515 osoba je lakše ozlijeđeno. Jedan policijski službenik je smrtno stradao, dok su pet teško ozlijeđena, a lakše su ozlijeđena 369 policijskih službenika.

UPORABA SREDSTAVA PRISILE		Uporaba sredstava prisile			Prostor uporabe	
		2008.	2009.	+ - %	zatvoreni	otvoreni
Ukupno uporaba		3.604	3.684	+2,2	1.320	2.364
Protiv	jedne osobe	3.255	3.331	+2,3	1.231	2.100
	dvije osobe	242	244	+0,8	62	182
	tri i više osoba	107	109	+1,9	27	82
Uporaba sredstava prisile radi	zaštite života osoba	134	134	0,0	76	58
	sprječ. bijega osobe u izvršenju KD	313	297	-5,1	41	256
	sprječ. bijega osobe lišene slobode	551	641	+16,3	347	294
	odbijanja napada	228	224	-1,8	76	148
	svladavanja otpora	755	721	-4,5	177	544
	privođenja osobe	979	999	+2,0	362	637
	zadržavanja osobe	199	199	0,0	80	119
	osiguranja	10	6	-40,0	3	3
	uspostava JRM-a					
	utvrđivanja identiteta	44	48	+9,1	8	40
	asistencija	55	49	-10,9	30	19
	kontrola prometa	117	101	-13,7		101
ostalo	219	265	+21,0	120	145	
Sredstvo prisile	vatreno oružje	24	20	-16,7	2	18
	palica	33	39	+18,2	10	29
	tjelesna snaga	2.048	2.060	+0,6	598	1.462
	sredstva za vezivanje	1.496	1.564	+4,5	710	854
	ostalo	3	1	-66,7		1
Nastradalo građana	lako	502	515	+2,6	122	393
	teško	9	9	0,0	1	8
	smrt	1	3	+200,0	2	1
Nastradalo pol. služb.	lako	345	369	+7,0	86	283
	teško	9	5	-44,4	1	4
	smrt		1			1
Broj uporaba	opravdanih	3.596	3.672	+2,1	1.320	3.672
	neopravdanih	8	12	+50,0		12
Pokrenuto stegovnih postupaka		1	3	+200,0		3

MINISTAR

Tomislav Karamarko